

Naprej s Titom po poti zmagovitega socializma

Spomin na drugo zasedanje AVNOJ 29. novembra 1943. leta v Jajcu je za nas tudi spomin na doslej že prehojeno pot, obenem pa nas živo vzpodbuja h globlji oceni našega trenutnega položaja, zlasti pa naših materialnih in političnih pogojev, ki smo si jih ustvarili za nadaljevanje in še uspešnejše delo v blaginjo in srečo delovnih ljudi socialistične Jugoslavije.

Kakor pomenijo zgodovinski sklepi izvoljenih predstavnikov, borečih se jugoslovanskih narodov, v novembru leta 1943 v Jajcu potrditev velike revolucionarne preobrazbe od prvih začetkov organiziranega spopada z do z oboroženim okupatorjem, pomeni vsa naša nadaljnja pot le nadaljevanje enotne akcije delovnih množic za dokončno zmago, revolucije in uresničitev velikih sklepov naše prve Ljudske skupščine.

Nova Jugoslavija se je rodila kot demokratična zveza svobodnih narodov v času najsrdečnejše oborožene borbe proti fašistični tiraniji okupatorjev in domačih izdajalcev. Na tej podlagi je kvaliteto povsem nova družbena zveza utrjevala svojo enotnost in ustvarjala v najtežjih pogojih materialne temelje za uresničitev najdemokratičnejših družbenih odnosov, danes pa že postaja s svojimi izkušnjami in pomembnimi zmagami vse bolj in bolj višja oblika družbenega sožitja, ki po svoji mednarodni vlogi in pomenu presega meje svoje lastne dežele.

Naše ljudstvo, tesno povezano s svojim političnim in državnim vodstvom, je kljub težavam in hudim preizkušnjam v vojnih in povojnih letih, in morda prav zaradi teh, ostalo tako v svoji notranji kakor v zunanji politiki zvesto načelom, ki jih vsebujejo sklepi II. zasedanja

AVNOJ. V čem je bistvo teh sklepov?

S proglasitvijo nove Jugoslavije kot državne skupnosti enakovrednih narodov s svojim vrhovnim zakonodajnim in izvršnim organom AVNOJ, z uveljavljanjem in utrjevanjem ljudskih odborov kot osnovnih organov demokratične oblasti delovnega ljudstva, s prekinitvijo stikov z begunsko vladno in dinastijo, z razlastitvijo političnih in gospodarskih sodelavcev okupatorja ter s krepitvijo obrambne in udarne sile narodnoosvobodilne vojske in partizanskih

hodišče vsem nadaljnjim ukrepom za odstranitev naše ekonomske zaostalosti in zaostalih družbenih odnosov ter za zmagovito demokracijo in neodvisnost: agrarna reforma 1945, in 1953. leta, nacionalizacija 1946, in 1948. leta, široko zasnovana industrializacija, ki je zahvaloma največjo mobilizacijo materialnih in človeških sil ter žrtve slehernega našega državljana. Nič manj pomemben za

despotizem in birokratski centralizem ter sovjetska politika blokov in agresivnih podvigov so nam še bolj podkrepili prepričanje, da socializem ni v moči birokratskega aparata, temveč je odvisen od zavesti in dejavnosti delovnih množic. Naša kritika birokratskega sistema je bila posledica zmagovite socialistične prakse v borbi proti zaostalim odnosom. Z neizpodbitnimi argumenti in z nenehno akcijo smo dvigali ugled naše dežele v očeh vseh naprednih in svobodoljubnih sil sveta; dogodki v Sovjetski zvezi po Stalinovi smrti pa so ponovno potrdili in še potrjujejo pravilnost naše poti. Naši delovni ljudje pa so postali v tem nenekem boju še trdnjši, sposobnejši in bogatejši na izkušnjah in preizkušnjah svojih lastnih sil. Danes postaja pri nas pobuda od spodaj vse odločil-

nejša družbena sila. S tem in z ekonomsko bazo, ki smo si jo ustvarili, so dozoreli pogoji za oblikovanje komun kot skupnosti proizvajalcev, ki so neposredno zainteresirani na razvoju gospodarskega in kulturnega življenja na zaokroženem področju. Razširitev proizvodnje zahteva najširšo iniciativo proizvajalcev in njihovo neposrednejše odločanje o plodovih presežnega dela. V komunah bodo razpravljali državljani o skupnih stvareh v skupnem interesu. Le v taki skupnosti se lahko uspešneje in v vsestransko razvijajo osebnost posameznikov in njihova sposobnost.

Komune bodo zadale dokončni udarec privilegijem, stremu, podkupljivosti in sličnim človeškim lastnostim, ki so posledica zaostalih družbenih odnosov. Proizvajalci, ki bodo vse neposredneje sodelovali o razmestitvi in razdelitvi plodov presežnega dela, bodo obenem najboljši mecen in usmerjevalci kulturnega življenja, znanosti in umetnosti.

Socialistična Jugoslavija postaja v mednarodnem življenju nov pojem, ki pomeni: svoboda in ustvarjalno akcijo delovnih ljudi, realizacijo najnaprednejših misli, neodvisnost in sodelovanje med narodi na podlagi enakopravnosti in medsebojnega spoštovanja. Balkanski pakt, ureditve normalnih odnosov z Italijo in drugimi deželami so vidnejši odsev in delni rezultati takšne naše politike. Sporazum o Trstu ni pomemben le zaradi najpovolnejše rešitve, ki jo je bilo v tej situaciji možno doseči, tako glede meja kakor glede nacionalne zaščite naših ljudi, ki so ostali onstran državne meje temveč zaradi velike perspektive v nadaljnji krepitvi demokratičnih sil na tem področju in v svetu sploh.

Doseženi gospodarski in politični uspehi od II. zasedanja AVNOJ do danes nam jamčijo, da je naša pot, to je pot zmagovitega socializma s tov. Titom na čelu pravilna in da nam bo zaradi tega prihodnost še lepša!

Ivo Kranjčič

Nismo privesek nobene politike

temveč znamo sami presojudati, kaj je pravilno in kaj ni

Veličastno zborovanje v Kopru — Predsednik Tito časten meščan Kopra — Tito obiskal Portorož, Piran in Bujščino

Novopriključeni kraji slovenske Istre so proslavili svojo končno priključitev k socialistični Jugoslaviji in v svoji sredini priskrbo pozdravili predsednika republike Josipa Broza-Tito. Tov. Tito je v nedeljo govoril na velikem zborovanju v Kopru, kjer so se poleg 30 tisoč ljudi zbrali tudi predstavniki ljudskih skupščin Srbije, Hrvaške in Slovenije: Petar Stambolić, Vladimir Bakarić in Miha Marinko.

Najprej je predsednik Tito govoril o pomenu tržaškega sporazuma in poudaril, da je glede na mednarodni položaj z ozirom na perspektivo in potrebo bodočega razvoja odnosov z Italijo ta rešitev, ta izhod, ki je bil najden, pozitiven, ker nudi možnost za polno sodelovanje s sosedno Italijo, za ekonomsko, kulturno, pa tudi politično sodelovanje. Ta izhod je pozitiven tudi zaradi tega, ker je bil s tem sporazumom dosežen tudi tako imenovani manjšinski statut za tisti del naših narodov, ki so ostali na oni strani meja pod Italijo, to je v bivši coni A.

Tovariš Tito je dalje poudaril, da imamo sedaj s sosedno Italijo boljše sosedne odnose in boljše medsebojno sodelovanje in da je po njegovem prepričanju takšno tudi mnenje italijanske vlade. »Če se bodo na obeh straneh nadaljevale iste težnje, potem je za ljudstvo obeh držav v tem pogledu precej dobra perspektiva,« je dejal predsednik republike. Dalje je govoril o pomoči, ki jo mora naša država nuditi novopriključenim krajem.

Naše sedanje možnosti niso posebno velike, toda že sedaj bomo storili vse potrebno, da se bo tukaj začelo nekaj graditi, da bo ustvarjena industrija, temelj za nadaljnji razvoj, za procvit in boljše bodočnost ljudstva, ki se je vključilo v novo socialistično Jugoslavijo. Skratka naše prevzemamo to obveznost in jo bomo — prepričan sem, izpolnili! To, kar delamo, to obveznost, ki smo jo prevzeli nase odobravo vsi naši narodi, ker so oni imeli stalno odprte oči v te kraje in so vedno težili za tem, da boste čimprej člani te skupnosti in vsi bodo sedaj — razume se — soglasni v tem, da storimo največ, kar je možno v tej situaciji.

Zatem je predsednik Tito govoril o normalizaciji odnosov z vzhodnimi državami. »Na kratko sem vam prikazal, s kom boste odselej skupaj živeli, vendar vam želim povedati še nekaj besed tudi o tem, kaj predstavlja danes Jugoslavija na mednarodnem področju. To ni več tista Jugoslavija, ki je bila nekoč Z enotnostjo svojih narodov, ne glede na to, da živi v njej več narodov z monolitno enotnostjo, s svojo visoko zavestjo, z žrtvami, ki jih je dala med vojno, in z naporom, ki jih donirala no vojni, si je Jugoslavija pridobila

pozdravil, pravilno pa je zato, ker nismo bili mi krivi prekinitve, ker se je v vseh teh letih izkazalo, da je resnica na naši strani. Končno priznavajo tudi oni, da je resnica na naši strani in da nismo bili mi krivi. Sami so to rekli, sami so govorili, čeprav nekoliko nejasno, vendar dovolj jasno, da vidi lahko vsakdo, ki vsaj malo razume stvari, kdo je komu storil krivico. Potemtakem so dosegli naši narodi po dolgih šestih letih še eno veliko zmago, dosegli so, da je to, kar so ti naši narodi stalno trdili, da je to, kar smo mi stalno trdili, končno razčišče- no in jasno pred vsem svetom: da mi nismo bili ne podležji, ne vohuni, ne agenti drugih držav, ne fašisti, ne izdajalci socializma, temveč da je pri tem šlo za prekinitev odnosov po državni liniji, da je to bila posledica stalinške politike.

Pozdravljamo dejstvo, da so bili novi voditelji Sovjetske zveze dovolj pogumni, da vsaj v tem obsegu prenehajo s to sedanjostjo politiko in da nam na novo ponujajo vzpostavitev normalnih in celo dobrih odnosov. Ali bi bilo prav, če bi bili to odločili Ne! Vedno smo govorili, da prav to zahtevamo, da zahtevamo pravilno. Mi smo to

(Nadaljevanje na 2. strani)

Vsem odbornikom

Okrajnega zbora in Zbora proizvajalcev OLO Ptuj!

Po 83. členu Zakona o okrajnih ljudskih odborih

sklicujem

14. skupno sejo odbornikov obeh zborov OLO ter 16. sejo Okrajnega zbora in 14. sejo Zbora proizvajalcev, ki bodo v soboto, 27. novembra 1954 v sejni dvorani OLO.

Pričetek skupne seje odbornikov obeh zborov bo ob 8.30. Predlog dnevnega reda za skupno sejo odbornikov obeh zborov:

1. Imenovanje načelnika tajništva za prosveto in kulturo; 2. Izvolitev novega člana sveta za prosveto in kulturo;

3. Predlog sklepa o ustanovitvi komisije za potrditev delovnih mest v novo ustanovljenih podjetjih.

Predlog dnevnega reda za ločeni seji Okrajnega zbora in Zbora proizvajalcev:

1. Predlog odloka o pogojih za sklepanje stanovanjskih pogodb v okraju Ptuj; 2. Predlog sklepa o določitvi

obračunske osnove plačnega sklada za KZ;

3. Predlog sklepa o potrditvi ustanovitve in dovolitve konstituiranja zadržnega podjetja »Oljarna« Središče;

4. Predlog sklepa o potrditvi ustanovitve »Zadržne hranilnice« v Ptuj;

5. Predlog sklepa o odobritvi ustanovitve gostišča »Buffet« v Ormožu;

6. Predlog sklepa o odobritvi ustanovitve gostišča »Mestni vrh« v Ptuj;

7. Predlog sklepa o razlastitvi zemljišča, last Neže Jus, Stopperce, za potrebe Prostovoljnega gasilskega društva Stopperce;

8. Predlog sklepa o prenosu uprave nad nepremičninami par. šte. 469 in 358/4 k. o. Ptuj od OLO Ptuj na LOMO Ptuj.

Samo Zbor proizvajalcev:

1. Reševanje pritožb gospodarskih podjetij.

Po končanih sejah slavnostna seja OLO Ptuj v počastitev »Dneva republike«.

Predsednik: Franjež Lofže l. r.

Slovesnosti za Dan republike, 29. november — v Ptuj

V soboto, 27. novembra, ob 13. uri:

Slavnostna seja Okrajnega ljudskega odbora Ptuj v sejni dvorani OLO Ptuj.

V soboto, 27. novembra, ob 20. uri:

Slavnostna akademija z govorom in obširnimi sporedi v Ti-tovem domu.

V nedeljo, 28. novembra, ob 10. uri:

Odkritje spominske plošče narodnemu heroju Jožetu Lacku na Brenčičevi hiši v Lackovi ulici. Govoril bo tov. dr. Jože Potrč.

V ponedeljek, 29. novembra, ob 10. uri:

V tovarni »Delta« v Ptuj proslava Dneva republike, otvoritev nove šivalnice z novimi stroji, razvite sindikalnega prapora ter odkritje spominske plošče v spomin na prve volitve delavskega sveta.

odredov so si ustvarili narodi Jugoslavije temeljne pogoje za svobodni razvoj v duhu bratstva in enotnosti ter neodvisnosti od kakršnih koli gospodarstev, pokroviteljev ali varuhov, tudi od onih v antisocialističnem taboru, ki so še takrat mešetarili za našim hrbtom s politiko tako zvanih vplivnih področij.

S sklepi II. zasedanja našega prvega ljudskega parlamenta so bili torej ustvarjeni temelji za neoviran razvoj vseh ustvarjalnih sil našega ljudstva in kar je prav tako važno: odpirali so našim množicam jasno perspektivo našega nadaljnjega razvoja. Ti sklepi so pred vsem svetom potrdili revolucionarno preobrazbo naše dežele iz do kraja skotrupirane in polkolonialne države buržoaznega tipa v državo delovnega ljudstva, ki mu naj služi za dokončno osvoboditev, t. j. ukinitvi izkoriščanja človeka po človeku. Bili so iz-

naš razvoj ni bil enoten odpor naših narodov 1948. leta proti agresivnemu pritisku in gospodarski blokadi Sovjetske zveze in njenih satelitov, prav tako pa tudi odločna zavrnitev vseh pogojev, ki nam jih je za ceno naše neodvisnosti ponujal Zpad. V zvezi s tem je bil enodušen protest naših narodov od potkusu zapadnih velesil, da bi nam vsilile rešitev tržaškega vprašanja na skrajno nedemokratiški podlagi. Končno lahko štejemo med najpomembnejše ukrepe zadnjega obdobja tudi decentralizacijo uprave in demokratizacijo našega družbenega življenja.

V zadnjih dveh letih smo dosegli vidne gospodarske in politične uspehe ob vse večjem uveljavljanju delavskega samoupravljanja v podjetjih in družbenega upravljanja na področju kulture in prosvete ter socialne politike in zdravstva. Stalno

CESTITAMO VSEM DELOVNIM LJUDEM OB DNEVU OBLETNICE
SOCIALISTIČNE JUGOSLAVIJE IN BORBE ZA NASO SVOBODNO
IN NEODVISNO GRADITEV SOCIALIZMA!

Okrajni komite
ZKS Ptuj

Okrajni odbor SZDL

skupno z vsemi ostalimi množičnimi organizacijam in društvi ptujskega okraja

Govor predsednika Tita v Kopru

(Nadaljevanje s 1. strani)

vamo, da se z nami razgovarjajo kot z enakopravnimi partnerji, da imamo normalne odnose, kajti prav ničesar nimamo proti narodu Sovjetske zveze in drugih držav. Čeprav sem o tem že nekajkrat govoril, govorim o istem danes tu, tukaj, in sicer zato, ker je pri nekaterih ljudeh v naši državi, pa tudi v drugih državah, zlasti pa pri tako imenovanih informbirojevcih oz. pri komunističnih partijah, še vedno opaziti težnja za drugačnim prikazovanjem te zadeve, ker jim je težko priznati, da so ves ta čas branili nekaj neumnega in bi nam sedaj radi podtaknili, češ, mi smo se pokesali in se vračamo nazaj. Ne, prav nič se nismo pokesali, ker se sploh nismo imeli česa kesati! Vsem takim zmedenim glavam bi priporočil, da vsaj zadnji čas malo pridejo k sebi in da ne zapadejo v še neumnejši položaj, v kakršnem so danes, kajti čas bo pokazal, da ne bodo več mogli skriti svoje neumnosti, ker bo vse to jasno vsemu svetu.

S Sovjetsko zvezo smo danes že vzpostavili precej normalne odnose. Ker je to tudi njihova želja, sem prepričan, da se bodo ti odnosi še popravili in zboljšali, da bo sodelovanje koristno za obe državi. Seveda zavisi to tako od nas kakor od njih, vendar najbolj od njih, kajti mi si tega vedno želimo. Najboljšo perspektivo imamo torej, da pride-mo na tej strani do dobrih odnosov in da sodelujemo v vseh vprašanih na enakopravni podlagi. Saj sami pravijo, da prav nič ne mislijo na to, da bi se vmešavali v naše notranje zadeve, pravijo, da nas imajo za neodvisno in samostojno državo, za kakršno nas Stalin ni hotel imeti. Ne glede na to, da je Stalin mrtev, pa moram reči, da je zapustil sledove in da moram zato danes o tem govoriti. Ti, ki vladate danes, pravijo, da nas obravnavajo kot neodvisno in samostojno državo, in mi to pozdravljamo. Prav zaradi tega nismo niti trenutke omahovali in sprejeli normalizacijo. Ker smo neodvisna država, se nam ni bilo treba ozirati na nikogar, češ, kaj bo dejal, če pristanemo na dobre odnose ali ne, kajti to se tiče samo nas in nikogar drugega. Tako bomo delali tudi še naprej in storili vse, kar je v interesu naše države kakor miru v svetu in s tem, se razume, tudi v interesu tistih držav, ki z nami vzpostavljajo dobre odnose, če so to interesi, ki niso navzkriž z interesi miru in z našimi lastnimi interesi.

Na drugi strani, na Zahodu, gledajo danes mnogi ljudje na to izboljšanje odnosov kot na našo zmago, ker je naša vztrajnost rodila sadove po tako strašnem pritisku. Vedeti je treba, da pri tem ni šlo za neki prepri-

o čem takim sploh ni mogoče govoriti. Pri tem je šlo za hladno vojno, v kateri so vzdolž naših meja padali ljudje, šlo je za najbolj strašno propagando, šlo je za najmočnejši pritisk z vsemi možnimi sredstvi, razen odkrite vojne. Pametni ljudje na Zahodu menijo, da je za nas ogromen plus, da smo to vzdržali. In res bi bilo nespametno, če bi nam sedaj zamerili, ker smo se odločili za izboljšanje odnosov s Sovjetsko zvezo. Seveda pa imamo na Zahodu tudi zlonamerne ljudi, to pa so večinoma tisti, ki sovražijo socializem, ki sovražijo napredek ljudstev, ki ne marajo, da bi prišlo v svet do pomiritve in mirnega sožitja. Ti danes pravijo: »Ha, k svoji stari družini se vračajo, v kateri so nekoč že bili, in zato jim ničesar ne vjememo, ničesar jim ni treba dati, vse, kar smo doslej dali, pa je bilo zaman.« No, reči moram, da nam niso ničesar dali zastoni, kajti korist so imeli od vsega tega tudi oni, čeprav nismo pristali na nobene pogoje. Z eno besedo, z vsem tem bi nam ti ljudje sedaj radi škodovali. Vendar se mi ne moremo ozirati na takšne ugovore neklih elementov z Zahoda in to nas tudi ne more ovirati pri ustvarjanju takšnih odnosov, kakršne si želimo in glede katerih menimo, da so v skladu z našo zunanjo politiko. Na to se ne moremo ozirati, ne glede na to, kdo govori.

Prav tako smo rekli in pravimo še danes, in to povem tudi tukaj oni drugi strani: Sovjetski zvezi in drugim vzhodnim državam, da ne moremo zboljšati odnosov z njimi na škodo poslabšanja naših odnosov z zahodnimi državami. Oni morajo biti na čistem s tem, da vodimo svojo lastno politiko, na čistem morajo biti s tem, da se sedaj ne moremo prepirati, ali pa prekinjati te odnose z zahodnimi državami in ne moremo dovoliti, da bi se ustvarjeni odnosi poslabšali samo zaradi tega, da bi se izboljšali odnosi z njimi. Mi ne moremo mimo vsega tega, kar smo storili in govorili, saj imamo z zahodnimi državami različne, posebno ekonomske zveze. Leta 1948 smo se morali nasloniti v ekonomskem pogledu na zahodne države. Imamo mnoge trgovinske in druge pogodbe z njimi. Tam imamo mnogo kreditov in drugih obveznosti, ki jih še nismo začeli niti izpolnjevati. Tudi danes še vedno dobivamo pomoč od nekaterih držav, kot so to ZDA, Anglija in Francija. Te države doslej niso pokazale, da so naši sovražniki, marveč so bile v najtežjih časih prijateljice. Zato jih kot take smatramo tudi danes in nimamo nobenih razlogov, in ne mislimo na to, da bi te odnose prekinili.

Tako oni na Vzhodu kot oni na Zahodu si morajo biti na jasnem, da se mi v svoji zunanji politiki ne umikamo s poti, ki smo si jo napravili od leta 1948, t. j., da imamo lastno pot, da vedno drzno govorimo, kar je pravilno, kar pa ni niti na tej niti na oni strani. Vsakomur mora biti jasno, da mi ne moremo biti privešek politike kogar koli, da znamo oceniti, kaj je prav in kaj ni. Potemtakem si morajo tudi tisti ljudje na Zahodu, o katerih sem maloprej govoril, to je tisti, ki nas ne ljubijo kot socialistično državo, enkrat za vselej biti na jasnem, da je propadla tudi vsaka iluzija, da bi se mi nekega dne mogli odreči socializmu in preiti v neki »kapitalistični tabor«. O tem ni govora. Danes mora biti jasno tudi na vzhodni strani, da se mi nikdar več ne nameravamo vrniti v tisti položaj, v katerem smo bili leta 1948, oziroma, v katerem so želeli, da bi bili, pa smo jim rekli ne in ker smo tedaj rekli ne, in prišli v najneugodnejši položaj, v katerem more biti neka država, se razume, da bi bilo neumno sedaj privoliti, da bi se spet vrnili v takšen položaj. O tem ni govora. Ko bo to vsakomur jasno, in moralo bi biti jasno, bo jasno tudi to, da se more, da je treba in da se mora z nami delati kot s takšnimi, kakršni smo. Mi smo država, ki vlaga ogromno truda, ne samo, da bi zgradila svojo boljšo bodočnost, ampak, ki prav tako odreja ogromna sredstva za obrambne namene, ker je bila nevarnost vojne še do pred nedavnim precej velika. Naša država je vedno pripravljena na

največje žrtve, kadar gre za obranitev miru in delala bo to tudi v prihodnje.

Predsednik Tito je zatem nadaljeval: »Mi se deloma strinjamo, toda ne popolnoma, v nekaterih vprašanih s prvimi in drugimi, toda razumljivo, da ni treba pričakovati, da se bomo stoodstotno strinjali z nečim, kar ni v skladu z našim gledanjem na mednarodna vprašanja.« Eno izmed teh je na primer predlog Sovjetske zveze o konferenci 23 evropskih držav, da bi se dogovorili o spornih vprašanih. Sama ideja je zares dobra, zlasti pa bi moral pozdraviti in poudariti to, da je dejal tov. Tito, »da je prav Sovjetska zveza prva načela vprašanje sklicanja sestanka 23 držav, ne pa samo štirih, kot se je prej vedno poudarjalo. To je dobra stvar, toda sedaj je vprašanje, kako je to postavljeno. Ali je tako, kot je postavljeno, realno. To je tisto, kar je negativno. Ni realno, da se da za tako veliko stvar rok, ki je popolnoma nemogoče za sklicanje takšne konference. Zato je morala ta lepa ideja takoj v začetku pretrpeti neuspeh.«

Tov. Tito je dejal, da se ne moremo udeležiti konference, čeprav vendarle pozdravljamo to misel. To pa zato, ker v njej ne vidimo nobene koristi ne za mir v Evropi, ne za nas same. Vzrok je v tem, ker bo število držav na konferenci premajhno, ker gre tukaj samo za eno stran in ker bodo na tej konferenci gotovo predloženi določeni ukrepi, da bi se sprejele odločitve, ki bodo morda usodno delovale v smeri nadaljnje zaostrojitve položaja v Evropi.

»Morda nas na strani vzhodnih držav ne bodo razumeli,« je nadaljeval tov. Tito, »toda vedeti morajo, da smo mi neodvisna država, da sami odločamo in da vemo, kaj je v danem trenutku najpraviše.«

Zatem je govoril o snovanju vojaških blokov in formacij in dejal, da ne odobravamo takšne politike. »Mi ne odobravamo v Evropi snovanja novih blokov in formacij in mi smo tudi proti temu, ker menimo, da je na svetu ravnotežje vzpostavljeno že tako, da lahko govorimo na miren način, čeprav bi trajalo to malo dlje. Mi menimo, da ni treba ustvarjati novih elementov razdora, marveč jih je treba vztrajno odstranjevati, pa čeprav so potrebne za to žrtve.« Tov. Tito je zatem odgovoril na trditve nekaterih političnih krogov v inozemstvu, ki pravijo, da je z normalizacijo odnosov z vzhodnim blokom propadel Balkanski pakt. Dejal je, da Balkanski pakt ni propadel, zato ker ni bil ustanovljen zaradi nekakšnih agresivnih namenov, temveč je to le obrambni pakt. »Balkanski pakt v celoti velja in mi ga bomo še nadalje krepili,« je dejal predsednik Tito.

Ob koncu je govoril o nekaterih notranjepolitičnih vprašanih, predvsem o družbenem standardu in cenah ter poudaril, da bomo bolj delali v tej smeri, da življenjski standard ne bo padel, marveč da se bo dvigal. »V tem oziru s tega mesta apeliram na vse državljane naše države, naj nam pomagajo. Ničesar ne bomo izgubili, če bomo graditev kake tovarne ali česa drugega podaljšali za leto dni ali več, če bomo zgradili manj

TRGOVINA Z MANUFAKTURO IN KONFEKCIJO

SLAVICA

PTUJ, Lackova ulica 3

ima v zalogi prvovrstno manufakturo ter solidno izdelano konfekcijo po zmernih cenah

Sprejmite tovariške čestitke našega kolektiva za Praznik republike in nas obiščite ob raznih nakupih

Okrajni ljudski odbor Ptuj

z občinami
ptujskega
okraja

OB 11. OBLETNICI USTANOVITVE FLRJ POŠILJAMO VSEMU DELOVNEMU LJUDSTVU NAŠEGA OKRAJA TOVARIŠKE POZDRAVE V ŽELJI, DA BI SE OB SODELOVANJU LJUDSTVA SE NADALJE RAZVIJALA IN KREPILA OBLAST DELOVNEGA LJUDSTVA NAŠE DOMOVINE IN DA BI SE ŠE NADALJE RAZVIJALO IN KREPILO NAŠE SOCIALISTIČNO GOSPODARSTVO!

Iz Središča in okolice

Na področju občinskega odbora SZDL Središče so že končane volitve odborov SZDL v samem Središču, v Obrežu, Grabah in Godenincih. Priprave so bile hitro gotove. Za se številčno stanje članstva ni izboljšalo, ker kljub povečani agitaciji, za vpis novih članov med vaščani ni bilo odziva. Na sestanke so prišli člani, ki se zanimajo za delo in napredek organizacije, vendar bi lahko bilo število obiskovalcev mnogo večje, ker so hiše blizu druga drugi in ni bilo daleč do kraja, kjer je bil občni zbor. Vabilom so se odzvali predvsem delavci, mali kmetje in nameščenci, medtem ko je bilo malo večjih kmetov. V razpravah so se omejevali predvsem na gospodarska vprašanja domačega kraja. V Središču je bilo govora predvsem o spomeniku, prostoru okrog njega, Oljarni in KZ Središče, o dosedanjem kulturnoprosvetnem delu in bodočih perspektivah dela SZDL v trgu. Debat o komunah je bila splošna, brez konkretnih predlogov, čeprav je bilo govora o središču komune v Ormožu. V ostalih treh krajih v Obrežu, Grabah in Godenincih so se omejevali v razpravah le na komunalna vprašanja, ki segajo direktno v njihove gospodarske interese. O političnem delu, o političnem razpoloženju in javnem mnenju na tem terenu je bilo bore malo govora, in kaže, da prihaja na zborih volivcev in na sestankih SZDL do istih razprav, ki pa navadno ne končujejo z zaključki, temveč samo z ugotovitvami, da prejšnje delo ni bilo najboljši in da bi moral biti novi odbor agilnejši.

Najtežje je v Salovcih, kjer se dosedanjí odbor med članstvom ni uveljavil, niti si ni prizadeval, da bi se izboljšal odnos članstva do organizacije. Sklicani sta bili dve občinski seji SZDL v Središču, na kateri so bili povabljeni poleg članov občinskega odbora še predsedniki in sekretarji vasiških odborov. Funkcionarjev iz Salovcev ni bilo, zato tudi ni bil mogoč pomenek o delitvi dela in pripravi na volitve. Člani občinskega odbora SZDL Središče so hoteli stopiti v stik z odborom v Salovcih, vendar so se odborniki v Salovcih razen 1 temu izmikali. Prizadevanje agilnega predsednika pa kljub temu ne more roditi uspeha, ker ga pri delu premalo podpirajo ostali odborniki in člani.

Ce oddajemo posameznike, ki so izstopili iz SZDL glede na zakon o zemljiškem maksimumu in odpravi vinčarskih in podobnih razmerij, moramo ugotoviti, da je tam lepo število vaščanov, ki še odlašajo z vstopom v SZDL, zato je odvisno od novo izvoljenih odborov, če jih bodo znali pridobiti za članstvo in delo v organizaciji.

Novo izvoljeni odbori bodo moralni prevzeti iniciativo za politično delo pozimi in ni dvoma, da bodo uspeli zainteresirati članstvo za najnovejše domače in svetovne probleme ter o njih temeljito razpravljati.

Obvestilo

V sredo, 17. t. m., na sestanku SZDL na terenu Breg sprožena diskusija glede na visoko ceno olja, kakor je opisana v članku »Bojkotirajmo takšne trgovine ne zadene trgovino «Specerija» v Lackovi ulici (pri Lobičku), temveč trgovino »Specerija-Izbiro» v Krempljevi ulici (pri Dostalju).

Urednik

Novi tečaj

Politične šole se bo pričel v februarju 1955

Novi petmesečni tečaj Politične šole pri CK ZKS se bo ponovno pričel 1. februarja 1955. Šola je namenjena predvsem delavcem in delavkam v industriji in kmetijstvu.

Interesenti naj osebno napišejo prijavo z vsemi osebnimi podatki, s podatki o dokončanih šolah in tečajih, o stažu in funkcijah v političnih organizacijah, o osnovnem poklicu in zaposlitvi ter o višini mesečnih prejemkov.

Prijave bomo prejemali do 31. decembra 1954. Interesenti naj jih pošljejo na naslov: Politična šola pri CK ZKS, Parmova 37/II trakt, telefon 23-981, int. 206.

Šluskatelj bo za čas študija zagotovljena štipendija, gojenecem izven Ljubljane pa tudi bivanje v internatu Politične šole. Podrobnejše informacije se dobijo pri upravi Politične šole in na Okrajnih komitejih ZKS svoje okraja.

Šola nudi temeljno znanje iz osnov znanstvenega socializma in politične ekonomije, ki omogoča absolutno nadaljnjo samostojno študij naših političnih in gospodarskih vprašanj, zlasti pa jih usposablja za globlje razumevanje aktualnih družbeno gospodarskih problemov v zvezi z nastajanjem komune.

Na-Ma

v Ptuj, Kvedrov trg

ČESTITA VSEM DELOVNIM KOLEKTIVOM IN ORGANIZACIJAM TER NASIM CENJENIM ODJEMALCEM ZA DAN REPUBLIKE — 29. NOVEMBER TER SE OBENEM PRIPOROČA S KVALITETNIM BLAGOM PO ZNIZANIH CENAH IN S SOLIDNO POSTREŽBO

Nova tovarna

naša lepša bodočnost

V nedeljo, 21. novembra t. l. dopoldne je bila v Kidričevem slovesnost v zvezi z začetkom rednega obratovanja Tovarne glinice in aluminija »Boris Kidrič« v Kidričevem vprico številne množice delovnih ljudi iz okolice Kidričevega, Ptuj in drugih krajev, delegacija delovnih kolektivov podjetij, ki so doprinele častni delež pri graditvi te tovarne ter vprico številnih visokih gostov, med katerimi smo videli na balkonu upravne zgradbe in med množico ob slovesnosti tudi tov. Franca Leskoška in Ivana Mačka, člana Izvršnega sveta FLRJ, Djuro Salaja, predsednika Zveze sind. Jugoslavije, Ferda Kozaka, podpredsednika Ljudske skupštine LRS, dr. Marjana Breclja, podpredsednika Izvršnega sveta LRS, tov. Janka Rudolfa, tov. Josipa Rusa, tov. Zdenko Kidričev ter predstavnike inozemskih podjetij, ki so pomagala opremiti tovarno, in druge.

V začetku slovesnosti smo najprej poslušali predsednika upravnega odbora tovarne tov. Marjana Berliča, ki je izrekel vsem navzočim dobrodošlico, nato predsednika delavskega sveta tov. Staneta Cerneta, ki je prikazal v kratkem razvoju tovarne, nato pa obširnejši govor tov. dr. Marjana Breclja, ki je čestital kolektivu tovarne in predstavnikom domačih in inozemskih podjetij, ki so sode-

lovala pri dovozu tovarne, za dosežen velik in izredno pomemben gospodarski uspeh, obenem pa je izrekel priznanja in zahvalo tov. Francu Leskošku za njegovo izredno skrb, Josipu Drakslerju, ki je takoj po vojni pripomogel, da smo prišli do načrtov tovarne, kolektivu tovarne ter njenemu vodstvu, inženirjem, mojstrom in delavcem, dvema inozemcema dr. Gustavu Voglu in inž. Viljemu Popelliju kot tehničnim svetovalcem ter vrsti domačih in inozemskih podjetij, ki so sodelovala pri graditvi. Ob koncu govora tov. dr. Marjana Breclja, ki so mu navzoči večkrat s ploskanjem

pritrjevali, so bile predane še pozdravne brzojavke tov. Titu, Moš Pijadi in Mihi Marinku. Po končani zunanji slovesnosti je tov. Marjan Breclj v sejni dvorani razdelil odlikovanja 22 članom kolektiva.

Po svečanem kosilu je več gostov — tov. Franc Leskošek, Djuro Salaj in dr. Jože Potrč nazdravilo graditeljem tovarne v Kidričevem ter želelo delovnemu kolektivu mnogo delovnih uspehov, nakar so gosti tov. Leskošek, Djuro Salaj in Zdenko Kidričeva prešli v spomin na otvoritveno slovesnost umetniško izdelane spominske plakete iz aluminija.

Kmetijsko in vrtnarsko gospodarstvo

Ptuj

pošilja ob Prazniku republike delovnim kolektivom
ptujskega okraja tovariške pozdrave

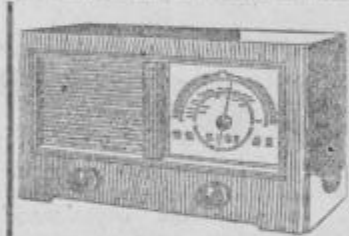
IZ Podlehnikar

KMETOVALCI!

Obveščamo živinorejce iz ptujskega okraja, da bomo s 1. decembrom ponovno zvišali odkupne cene svežega mleka.

Za mleko s 3,5% maščobe bomo plačevali dobaviteljem mleka — kmetovalcem in zadrugam 18 din za liter, za mleko s 4% maščobe pa din 20,50 za liter. Kmetovalci in zadruge ter kmetijska gospodarstva! Izkoristite ugodne cene in oddajte vse razpoložljive količine mleka zbiralnicam »Mlekarna Ptuj«.

Uprava

Svojim strankam in dobaviteljem se zahvaljujemo za dosedanja naročila in dobave in jim želimo prijetno praznovanje Dneva republike

Radiocenter

Ptuj — Bezjakova ulica 6

Pekarsko, slaščičarsko, medičarsko in svečarsko podjetje

"DRAVA"

PTUJ

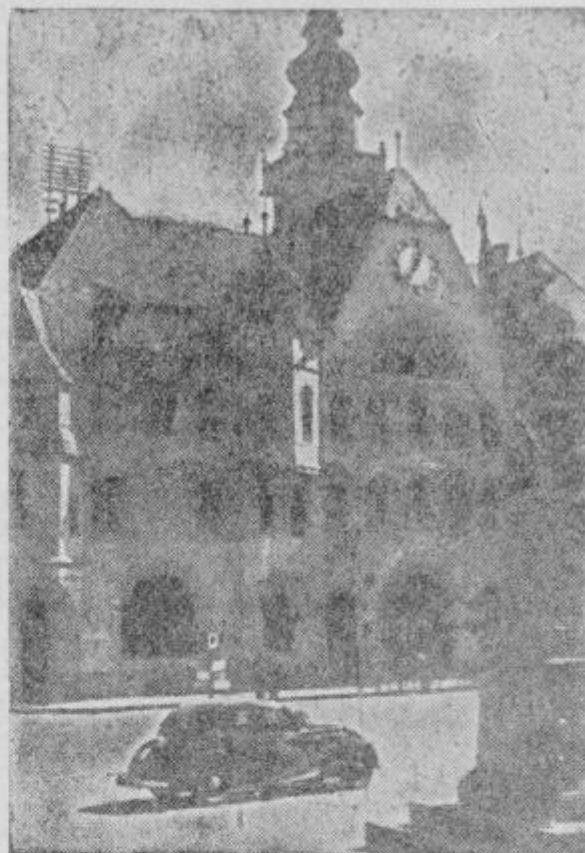
Uprava: Hrvatski trg 4
telefon 52

Vedno vas bomo postregli z najkvalitetnejšimi izdelki našega podjetja - Naš delovni kolektiv vam pošilja tovariške pozdrave in vam želi, da bi čimprijetneje praznovali Dan republike!

Ljudski odbor

Mestne občine Ptuj

Prebivalcem našega mesta in okolice pošiljamo ob Dnevu REPUBLIKE tovariške pozdrave z zagotovili, da si bomo tudi v bodoče prizadevali storiti vse za lepše in srečnejše življenje delovnega ljudstva s področja naše mestne občine.

Redek jubilej

Tov. Andrej Marčec, sodarski mojster iz Središča, obhaja te dni 75. rojstni dan in 50 let samostojnega obrtniškega delovanja.

Kot sin sodarskega mojstra se je tudi on odločil pred pol stoletja za ta lepi toda trdi poklic. Ze kot mladega pomočnika je gnala želja za strokovno usposobljenost po svetu in je kot tak bil zaposlen v vrsti takrat znanih sodarskih delavnic v Avstriji in takratni Ogrski. Dokaz o njegovih kvalitativnih izdelkih so vsakakor priznanja, ki jih je prejel v času obrtnega delovanja.

Tri zlate medalje, tri diplome in dva priznanja, nadalje veliko povpraševanje po njegovih izdel-

kih, posebno po transportnih pivskih in vinskih sodih s strani naših pivovar in raznih vinarskih podjetij so dokaz, da je tov. Marčec v kvaliteto svojih izdelkov vlagal vedno mnogo truda. Tudi vzgoji kadrov je posvečeval vedno vso pozornost, saj je pred nekaj dnevi oprostil 40. vajenca. Nemalo teh učencev je že danes dobrih in priznanih sodarskih mojstrov in strokovnih sodarskih delavcev v raznih vinarskih podjetjih našega okraja, kakor tudi izven njega.

Kot še vedno aktivnemu in delovnemu obrtniku, ki še kljub tako visoki starosti čvrsto vtihi plenkačo, mu obrtniki ptujskega okraja na čelu z Obrtno zbornico želimo še mnogo veselih in prijetnih dni med nami in mu k temu redkemu jubileju ob tej priložnosti iskreno čestitamo.

IZ MAJŠPERKA

Za popravilo brvi bo občina Lesje priskrbela les, obe tovarni pa bosta prispevali denar, da bo brv popravljena.

*

Tovarna volnenih izdelkov Majšperk je v »Ljudski pravici« št. 271 z dne 13. nov. 1954 razpisala nagradno anketo s 25 vprašanji v zvezi s tekstilnim blagom te tovarne in 31 nagradami od 500-5000 din za izžrebane udeležence, ki so oddali pravilno izpolnjene ankete liste do 24. nov. 1954.

V prepričanju, da bodo izdelki

ORMOŠKE OPEKARNE

Ormož

tudi v bodoče zadovoljevali vse naše odjemalce, želimo vsem prijetno praznovanje državnega praznika — DNEVA REPUBLIKE!

TOVARNA GLINICE IN ALUMINIJA • KIDRIČEVO

OB OTVORITVI NAŠE VELIKE TOVARNE V KIDRIČEVEM IN OB DNEVU REPUBLIKE POSILJAMO TOVARIŠKE POZDRAVE DELOVNEMU LJUDSTVU NASE DOMOVINE Z ŽELJAMI, DA BI V PRIHODNIH ENAJSTIH LETIH OBSTOJA NASE REPUBLIKE FLRJ DOSEGALI NADALJNJE USPEHE V GRADITVI SOCIALIZMA!

V Ptujju je ustanovljena Zadružna hranilnica

V petek, 19. novembra t. l. so delegati kmetijskih zadrug na področju kmetijskega okraja na občnem zboru ustanovili zadružno hranilnico. Zboru so prisostvovali delegati skoraj vseh kmetijskih zadrug, prijavnice za članstvo v novi zadružni organizaciji pa so poslale vse zadruge v okraju z izjemo KZ Ormož.

Nova zadružna hranilnica, ki je po vrstnem redu četrta v Sloveniji bo na področju ptujskega okraja izpolnila vrzel, ki je nastala z ukinitvijo tovrstnih organizacij v letu 1947 in s tem, ker se Narodna banka v kateri je centralizirano vse finančno poslovanje, ni mogla posvetiti v polni meri organiziranju hranilnic in posojilne službe interesentom iz kmetijstva.

Tovrstno zadružništvo je v Sloveniji sploh stara in priljubljena oblika koncentriranja sredstev tudi v ptujskem okraju, saj se še spominjamo številnih hranilnic in posojilnic v vseh pomembnejših krajih in občinah na okrajnem področju. Predvojnne hranilnice so na področju takratne Slovenije zbrale nad milijardo in 300 milijonov sredstev, kar je za tiste čase brezdvomno ogromna številka. Na žalost so bila večkrat ta sredstva izkoriščena proti tistim, ki so jih zbrali, torej proti koristim slovenskega kmeta. Z letom 1941 oziroma z nastopom okupacije je večji del hranilnic prenehal delovati, tiste pa, ki so preostale, pa so bile likvidirane v letu 1947, ko je bila denarna služba centralizirana.

Danes se ponovno pristopa k organiziranju zadružnih hranilnic. Nizko proizvodno kmetijskih pridelkov je namreč poleg drugega iskati tudi v dejstvu, da

je ostajal največji del kmetijskih proizvajalcev brez možnosti nabave kredita, ki bi se lahko uporabil poleg drugega tudi za dvig kmetijske proizvodnje. Koliko naravnih gnojil gre neprestano in z vsakim dnem v izgubo, ker na kmetijah ni gnojnih jam oziroma ni takih gnojnih jam, kot bi morale biti. Številni kmetovalci v krajšem času ne zberejo sredstev, ki so potrebna za nabavo živine, ki bi zamenjala njihovo jalo ali drugače bolno. Vrsta takih problemov pa ne kaže niti celotne slike, saj v tem ni upoštevano, da je proizvodnja potrebno poleg vsega tega premakniti tudi iz sedanjega stanja vsaj nekoliko naprej, in da v tem nekaj pomenijo med drugim silosi, elektromotorji, stiskalnice, umetna gnojila, novi nasadi itd., torej vse tisto, česar kmet s svojimi skromnimi sredstvi, ki trenutno z njimi razpolaga ne more nabaviti oziroma urediti.

Seveda bi ne bilo pravilno, če bi videli vso vlogo novih zadružnih hranilnic samo v možnostih najemanja posojil. Veliko večji

pomen imajo kot zbirateljice malih vsot vsakega posameznega kmeta s katerimi razpolaga in jih stavlja na razpolago za boljše delovanje kmetijskih zadrug, za pomoč sosedu, ko bo gradil gnojno jamo ali si urejeval silos itd. Poleg tega pa zato, da bodo sredstva na splošno služila napredku kmetijske proizvodnje na določenem področju ter tako tudi posredno vsem proizvajalcem, kakor potrošnikom.

V ptujsko Zadružno hranilnico so ob njeni ustanovitvi vstopile vse kmetijske zadruge okrajnega področja razen KZ Ormož, vsaka pa bo prispevala kot svoj delež 10.000 din, če ima vsaj sto članov oziroma bo prostovoljno vpisala več deležev. Občni zbor je določil najvišjo vsoto, do katere se hranilnica sme zadolžiti (250 milijonov din) ter izvolil upravni in nadzorni odbor. Poslovala bo v dosegljivih prostorih »Izbire« v Lackovi ulici, za direktorja je bil imenovan tov. Viktor Cvirn, uslužbenec NB v Ptujju.

TRGOVSKO PODJETJE S KMETIJSKIMI PRIDELKI »ROŽNIK« - PTUJ

Kmetijskim zadrugam in kmetovalcem, našim dobaviteljem, podjetjem in vsem odjemalcem želimo, da bi prijetno praznovali državni praznik 29. november ter nam še nadalje ostali naklonjeni, kar nam bo omogočilo, da bomo tudi v bodoče v zadovoljstvo vseh opravljali svoje naloge.

Družbeno upravljanje šol in pomembna vloga šolskih odborov

Tako kot delavski eveti čedalje bolj uveljavljajo družbeno upravljanje proizvodnih sredstev v najrazličnejših oblikah, so ga začeli uvajati v šole tudi šolski odbori. Šolski odbor ima pomembno in odgovorno nalogo saj predstavlja v šoli najvišji organ oblasti. Imenuje

ga obč. ljudski odbor izmed oseb, ki jih predlagajo: zbori volivcev izmed staršev in državljanov; učiteljski zbor šole izmed svojih članov; družbene organizacije izbirajo predstavnike iz Društva prijateljev mladine, Telesnovzgojnega društva, Svobode, Pionirskega starešinskega sveta, Ljudske mladine Slovenije, Rdečega križa, Ljudske tehnike in druge organizacije, če se le te nahajajo na območju šolskega okolišja. Pri strokovnih šolah pa so tudi zastopniki strokovnih organizacij, kot so n. pr. pri kmetijskih šolah Društvo agronomov in tehnikov, Zadružne organizacije in Kmetijska zbornica.

Značilno za šolske odbore je tudi to, da je lahko v šolskem odboru največ ena tretjina članov zastopnikov učiteljskega

zboru in staršev, dalje da je ravnatelj ali upravitelj šole le član šolskega odbora po svojem položaju, ne more pa biti predsednik šolskega odbora. Po takšnem sestavu šolskih odborov imajo zastopniki državljanov in raznih organizacij večino in tako prihaja še močnejše do izraza demokratično upravljanje šol. Šolski odbor je voljen za dve leti. Če pa je kakšen član neaktiven ali pa da je postal nevreden imeti takšno funkcijo, ga lahko tisti zbor ali kolektiv, ki ga je izvolil za člana, že prej odpokliče in izbere namesto njega drugega.

Šolski odbor skrbi, da v skladu z veljavnimi predpisi šola dosega vzgojne in izobraževalne namene, ki jih ima v socialistični družbi, pri tem pa ne sme neposredno posegati v pouk in strokovno delo učiteljev. Šolski odbor obravnava vsa važnejša vprašanja vzgoje in izobrazbe. Posveča skrb tudi materialnim vprašanjem in si prizadeva, da so prostori šol bolj higiensko urejeni, da je omogočen pouk telesne vzgoje, da podprejo revnejše otroke, da organizirajo letovanja, da pomagajo razviti čimbolj kulturno življenje, da predlagajo pristojnemu organu predračun sredstev, ki so potrebna za vzdrževanje šole. Šolski odbor seznaja tudi pristojni občinski odbor, zbor volivcev, gospodarstvenike in družbene organizacije o gnojnih in drugih potrebah šole, predlaga gradnje novih in popravila obstoječih šolskih prostorov. Dalje predlaga pristojnemu organu, da se določi nova delovna mesta v šoli za učno in tehnično osebje ali pa da se kakšna odpravijo, za to osebje predlaga tudi pohvale in nagrade, za nevrudne uslužbence pa predlaga tudi disciplinski postopek. Šolski odbor obravnava tudi pritožbe in predloge učencev, staršev, šolskega osebja v zvezi s poukom in delom šole.

Šolski odbor si pa izvoli predsednika in tajnika. Predsednik sklicuje seje po potrebi, najmanj pa 4-krat v letu. Da lahko šolski odbor podrobneje proučuje razmere v šoli, ima tudi pravico izvoliti arketo. Če odbor smatra, da ni v šoli kaj v redu, lahko posebej zahteva, da se v šoli opravi inspekcija. Posamezne svoje članke lahko pooblasti, da prisostvujejo pouku ali sejem upravnih organov. Velike važnosti so sklepi šolskega odbora, katere morajo šolski uslužbenec dosledno izvršiti. Za izpolnjevanje teh sklepov skrbi upravitelj šole. Če pa je sklep šolskega odbora za pouk in vzgojo škodljiv, se lahko šolski uslužbenec pritožijo na pristojni občinski odbor. Pritožba zadrži izvršitev sklepov. Šolski odbor je odgovoren za svoje delo pristojnemu občinskemu odboru in mu mora vsaj dvakrat v letu poročati o svojem delu. Člani šolskega odbora so tudi dolžni poročati o problematiki šole zboru volivcev, raznim organizacijam, ki so jih izbrali v šolske odbore. Člani šolskega odbora ne prejema nobene nagrade za svoje delo, pač pa imajo pravico do povračila stroškov, ki jih imajo z delom v šolskem odboru.

Da bi imeli pri vzgoji in izobraževanju mladine čimveč uspehov, vsakodnevno delo med šolo in domom in razvili zadovoljivo družbeno upravljanje šol je potrebno, da na zborih voliv-

TRGOVINA Z MANUFAKTURO, KONFEKCIJO IN ČEVLJI

»Mavrica«

PTUJ, Lackova ulica 2

Pri nakupu daril za vaše svojce za Praznik republike in tudi pri poznejših rednih nakupih manufakture, konfekcije in obutve obiščite našo trgovino — Solidno in po zmernih cenah vas bo postregel naš kolektiv, ki vam pošilja za državni praznik — 29. november — tovariške pozdrave

Z Rodnega vrha

V nedeljo, 21. nov. ob 17. uri, je bil v šoli množični sestanek SZDL, ki se ga je udeležil republiški poslanec tov. Miro Bračič. Med navzočimi člani je bilo lepo število mladine, kar je bilo posebej razveseljivo poleg ugotovitve, da je večina tukajšnjih ljudi včlanjenih v organizaciji SZDL razen 6 družin, ki samotarjajo in smatrajo, da jim članstvo SZDL ni v korist.

Naprosili smo poslanca tov. Bračiča, da bi nam kaj povedal o perspektivah dela SZDL, o našem gospodarskem razvoju, o komunah življenjskem standardu in da bi nam odgovoril na razna pereča vprašanja. Rad je izpolnil našo željo ter nam je prikazal delo in uspehe OF od njene ustanovitve ter perspektive SZDL in našega gospodarstva, da bi uredili našo domovino z naprednim in modernejšim delom v napredno, socialistično državo. Predložil nam je na podlagi statističnih podatkov, zakaj se ni vse tako, kot si vsi želimo in kako bi morali začeti delati, da bi si mogli po najkrajši poti pomagati do boljšega življenja. Najbolj nas še zadržuje zastareli način obdelave zemlje, premalo nam še pomagajo stroji, ne znamo si še pomagati z umetnimi gnojili, manjka nam še mnogo znanja za pametnejše in strokovno boljše gospodarjenje. To so glavne ovire, da še ne moremo spraviti naše proizvodnje do potrebne višine. Prikazal nam je tudi pomoč države pri naporih za dvig kmetijstva zlasti z raznimi krediti. Spomnil nas je na ogromne žrtve in napore ter uspehe našega dosedanjega dela za socializem. Razjasnil nam je pojme o obsegu, dolžnostih in pravicah bodočih komun, da bomo lažje razumeli vpliv komun na splošen dvig naše proizvodnje in na splošen življenjski standard vsakega posameznika.

Aktivist SZDL tov. Albin Otorepec nam je pomagal pri izvedbi volitev novega vaškega odbora SZDL. Vsi člani želijo da bi bil novizvoljeni odbor anglen. Prva njegova skrb je, da bo sklical množični sestanek ter nani povabil direktorja Kmetijskega gospodarstva Podlehnik tov. Jurca, ki bo ljudem obrazložil probleme v zvezi z arondacijo zemljišč. Od novizvoljenega odbora je tudi veliko odvisno, kako daleč bo omejenih 6 družin

izven organizacije, saj je razumljivo, da je tudi njim potrebno in koristno delo organizacije SZDL. Novizvoljeni odbor bo moral tudi skrbeti, da bodo sedaj v zimskem času pogostejši sestanki z obravnavanjem raznih vprašanj, ki zanimajo vse hlaške ljudi. Zimski čas moramo izrabiti za razširjanje naše izobrazbe, za koristne pomenke in izboljševanje sožitja ter medsebojne pomoči, kar nam bo pomagalo do vidnih uspehov na našem vinogradniškem področju.

TRGOVSKO PODJETJE

»Izbira«

PTUJ

S TRGOVINAMI

„Jelen“,
Lackova 1

„Hrana“,
Ljutomerska 1

„Živila“,
Ljutomerska 24

„Potrošnik“,
Zagrebska 1

„Pri sejmišču“,
Nova cesta 2

„Špicerija“,
Krempijeva 1

ČESTITA DELOVNEMU
LJUDSTVU K DNEVU
REPUBLIKE IN SE ZA
OBIEK SE NADALJE
PRIPOROČAJ

KOLEKTIV

Gostilne pri sejmišču PTUJ

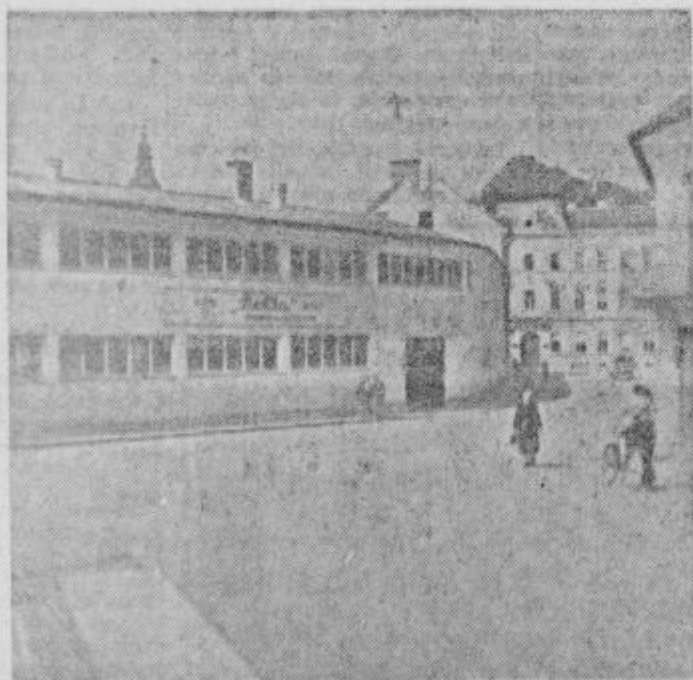
Ob sejmskih dnevih in vseh ostalih priložnostih boste v našem gostišču dobro in vpljudno postreženi.

Želimo vam prijetno praznovanje državnega praznika —
29. NOVEMBRA 1954!

Delovni kolektiv

„Delte“ - PTUJ

tovarne perila in konfekcije

ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM SOCIALISTIČNE JUGOSLAVIJE K NAJVEČJEMU PRAZNIKU — DNEVU REPUBLIKE — Z ŽELJO, DA BI SE ŠE BOLJ UČVRSTILA MOC DELAVSKEGA RAZREDA ISTOČASNO PRIPOROČAMO VSEM NAŠIM ODJEMALCEM NASE IZDELKE:

RAZNOVRSTNO MOŠKO PERILO,
DELOVNE IN ZAŠČITNE OBLEKE,
BALONSKE, IMPREGNIRANE IN GUMIRANE PLAŠČE,
UNIFORME ZA PREDVOJASKO VZGOJO,
SPORTNE KAPE
IN OSTALO KONFEKCIJO.

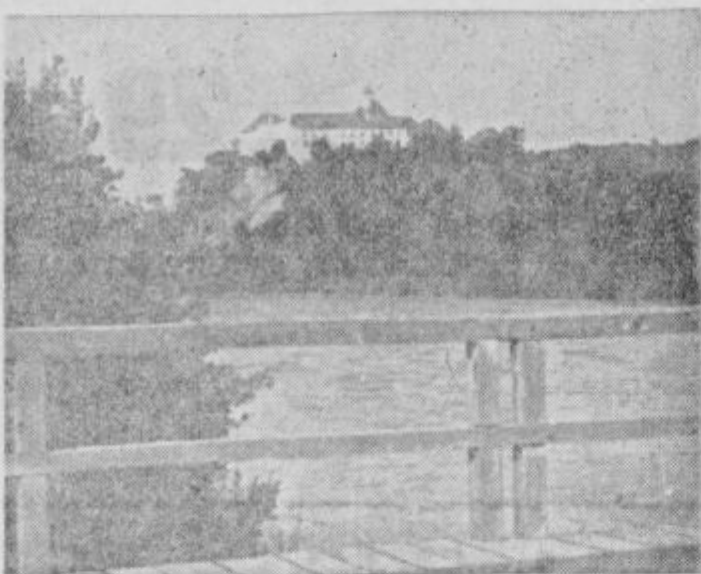
Kolektiv „Delte“

Cirkulane

pred velikim praznikom

Kot smo v našem listu že poročali, so v Cirkulaneh v polnem teku priprave za proslavo 55. obletnice kulturnega dela. IZUD »Francšek Kozel« hoče ta lep jubilej dostojno praznovati. Sola v Cirkulaneh se je spremenila v pravi štab. Tu so skoraj vsak večer vaje tamburaškega zbora, orkestra in štirih skupin igralcev, ki se vneto pripravljajo na nastope, drugi zopet pišejo vabila, plakate in podobno ter pripravljajo razstavo. Na Borlu delajo tesarji oder v velikih viteških dvorani, ki bo lahko sprejela nad 600 ljudi. Prav tako pa se pripravljajo tudi gostilne Borla, da bo lahko čimbolje postreglo domačim in tujim gostom, ki bodo prišli na to slavno in istočasno praznovati tudi Dan republike.

Prav posebno pa je živahno med sedanjimi in nekdanjimi aktivnimi igralci in tamburami, ki obujajo spomine ob vsaki številki »Ptujstega tednika«, ki objavlja fotografije. Takšnega zanimanja za naš lokalni list že dolgo ni bilo kot je sedaj. Vaje orkestra in igralskih družin se vedno zavlečejo pozno v noč, pa ne zaradi tega, ker ne bi znali in je treba dosti ponavljati. Ne. Pač pa vaje neprestano prekinjajo, ker se igralci spominjajo raznih veseljih in tudi zamotanih situacij, ki so jih preživeli na odru. Tako se je spomnil eden najstarejših igralcev Anton Golj sledečega: Igral je starega moža in nadeli so mu periko in polno brado. Dvorana je bila nabito polna in

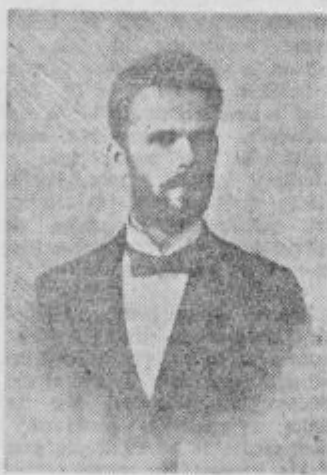

Gostilna — grad Borl

Enkrat so po zaslugi nervoznega igralca zašli v tekstu iz prvega dejanja v tretjega in stvar zopet murno speljali v prvo dejanje, ne da bi publika to opazila. Podobnih stvari imajo poln koš in vedno novih se spominjajo. Koliko bo obujanja spominov v nedeljo, ko bodo prišli vsi skupaj, tudi tisti, ki so raztreseni po vsej Sloveniji. Naj povemo še enkrat, kaj bo vse na sporedu v nedeljo na Borlu. Začetek proslave bo ob 15. uri s slavnostnim govorom in podelitvijo diplom najaktivnejšim dolgoletnim članom. Po svečanem delu bodo nastopili tamburaši in orkester ter štiri skupine igralcev z odlomki iz raznih iger, ki so jih igrali pred leti. Po zaključku kulturnega dela pa bo v vseh prostorih letovišča Borl ljudsko veselje. V šoli v Cirkulaneh bo razstava fotografij in drugega materiala, ki kaže zgodovinsko pot delovanja družtev.

V šoli bo tudi razstava slik in

skulptur mariborskih in ptujskih slikarjev in kiparjev, ki so se odzvali vabilu društva in se bodo predstavili tudi našemu haloškemu človeku.

Pevovodja učitelj Vinko Šerona

Iz Dornave

Prav zares: Zdaj lahko pijemo!

Pa je le bilo nerodno: pomislite, dve sto petdeset žejnih grl, vode pa nič. Zameriti pa tudi nisi mogel ne prvemu ne drugemu in ne tretjemu sosedu, če je malce krivo gledal, ko je drobšč udiral na dvorišča in šklemp. šklemp z vso silo obdelaval črpalke.

Ob pričetku lanskega tečaja RK pa se je vse to spremenilo. Znak pa naj ne bi imela šola v Dornavi zdravo pitno vodo? Kar hitro je bil sklenjen sporazum z Okrajno higijensko postajo v Ptuj, ki je dala za novi vodnjak ves gradbeni material in tudi strokovno delovno silo. Nekaj marljivih Dornavčanov pa je prispevalo svoj delež s prostovoljnimi delom, levji delež pri prostovoljnih storitvah je dala Kmetijsko posestvo, no in še LO v Rogoznici je podprl akcijo gradnje novega vodnjaka in — vodnjak stoji!

To je bilo veselega vriska, ko je delavec oznanil: »Tako, vodo imate!« Meni nič, tebi nič so jo učenci ucvrli iz razreda in ob novem vodnjaku je nastalo pravica to slavo. Priznali so in dognali: »Prav zares: zdaj lahko pijemo!«

Ne samo otroci, tudi ostali znajo ceniti zdravstveno pridobitev v naši vasi.

Zdravje je naš največji zaklad! Tudi pri letošnjem tečaju RK bodo spoznala dekleta nujnost zdravstvenega prosvetljanja,

upamo, da bomo obogatili tudi v času letošnjega tečaja vsaj za vidno zdravstveno pridobitev, saj upamo, da Okrajna higijenska postaja ne bo pozabila na obljubo, da bo pomagala urediti vodnjak pri stanovanjski hiši št. 141 v Dornavi. Delo samo bo dovolj in najbolj nazorno pokazalo tečajnicam, kakšna je sodobna gradnja vodnjakov, ki se ozira na vsa zdravstvena pravila.

Da je zdravstveno prosvetljanje nujno, so spoznali že mnogi, mnogi pa bodo to še spoznali. Našim zdravstvenim pogreškam je največ krivo naše neznanje in se prav v zdravstvenih ozirih ne moremo opirati na izgovor: »Saj bi naredili to in ono, pa nimam denarja!« Res je, da nam znanje pokaže pota, kjer lahko brez stroškov marsikaj napravimo, res je, da nam pa prav neznanje nakopje mnogokrat popolnoma nepotrebne stroške.

Smrčanje je lahko glasnejše kakor cestni ropot

Nemški učenjak je ugotovil, da lahko človek smrčati bolj glasno, kakor je glasen cestni ropot. Pri močnem smrčanju je zabeležil aparat za ugotavljanje ropota 69 enot, kar odgovarja približno moči glasov vojaške godbe, ko igra vojaško koračnico. Dalje so ugotovili, da vdih človek, ki močno smrči, 1150 ccm zraka ob enem vdihu, torej približno sedemkrat več kakor človek, ki ne smrči.

Ob raznih slovesnostih, prireditvah in priložnostih boste deležni solidne postrežbe v

Restavraciji - Karmni
„EVROPA“
PTUJ

Kolektiv vam želi prijetno praznovanje državnega praznika

»Dneva republike«

Ob Prazniku republike pošljamo našim odjemalcem in dobaviteljem ter vsem delovnim ljudem našega okraja in širom po naši domovini tovariške pozdrave

SLOVENSKE GORICE

zadružno trgovsko in izvozno podjetje

PTUJ

SODOBNO UREJENO KLETARSTVO

ODKUPNO PODROČJE

HALOZE IN SLOVENSKE GORICE

PODLEHNIK, ZAVRČ, ORMOZ,

JERUZALEM, ŽELEZNE DVERI,

LJUTOMER, RADGONA

IZVAŽAMO

VISOKOKVALITETNA ODPRTA IN VSTEKLENIČENA VINA

PRODAJAMO NA DOMAČEM TRGU

HALOŠKA IN LJUTOMERSKA VINA

PRISTNA VINA — HITRA POSTREŽBA

Glas gre po deželi

V Valparaisu (Čile) so stali otroci okrog možakarja, ki je z buldozerjem prevračal zemljo. Vprašali so ga, čemu to dela. Mož je rekel, da išče zlato. Otroci so povedali svojim mamicam, te svojim prijateljicam. Ni trajalo dolgo in vsi obrat v tem kraju so zaznamovali znaten porast prometa, borzljanci in policija pa sta dobila vrsto prijav. Ko se je policija končno zanimala za stvar, je bilo po vsem mestu znano, da se je že našlo zlato, da je lastnik zemljišča dobil petino najdene količine, da so ustanovljene posebne družbe za začetek eksploatacije zlate rude, ki izdajajo delnice. Ko je policija vprašala moža z buldozerjem, kaj je s stvarjo, je ta odgovoril: »Pošalil sem se. V resnici samo planiram teren.«

NAKNADEN STRAH

Medtem, ko so prostovoljni gasilci iz okoliških vasi gasili požar, ki je izbruhnil v nekem obširnem gozdu v bližini Chestra v Pennsylvaniji, so naleteli na že precej ožgan zaboj, vendar mu niso posvetili posebne pozornosti. Šele, ko je bil požar ugasen, so ga odprli. V njem je bilo 40 palic dinamita.

Iz Velike Nedelje

Zopet je začela sezona igralških skupin na podeželskih odrih. Velika Nedelja je prijetna vas na gričku. Toda ni samo prijeten kraj, temveč tudi pri prosvetnem delu zelo razgiban. Zlasti je znana dramska skupina, ki obstaja že vrsto let pod vodstvom poštvovalnega režiserja tovariša Moravca. Da ta dramska skupina v resnici dela, nam kaže to, da je v tej sezoni naštudirala dramo Milana Ogrizoviča »Hasan aginica«. Premiera s ponoštevilo udeležbo je bila 11. novembra t. l.

Tovarišica Vida Curda nas je po večletnem odmoru zaradi bolezni zopet iznenadila na velikonedeljskem odru v glavni vlogi Hasan aginice, ki jo je odlično podala. Enako vredna pohvale je naša nova igralka, ki je prvič nastopila na odskih deskah, tovarišica Zvonka Kumer, dijakinja ptujске gimnazije. Kljub vsakodnevnim vožnjam v Ptuj in obremenitvi pri študiju je redno obiskovala vaje. V svoji vlogi Sultanije, ki je ena izmed najtežjih vlog v tej drami, je prikazala nežno dekle, hčerko plemenitega age, ki je

moralo v svoji rani mladosti mnogo pretrpeti zaradi nesporazuma svojih staršev.

Drama je bila, kakor zgoraj omenjeno, prvič kot premiera 11. novembra, drugi pa je bila napovedana za 21. november, pa je žal zaradi bolezni enega člana igralske družine v eni glavnih vlog preložena na 28. november ob 15. uri. M.M.

Trgovsko grosistično podjetje

„Tkanina“

v Mariboru

Čestitamo vsem odjemalcem k prazniku, 29. novembu! Kolektiv „Tkanina“ Maribor, Glavni trg števil. 7

Vinarska zadruga Ptuj

z obrati:

KLETARSTVO PTUJ, POSESTVO MESTNI VRH, TRSNICA BREG, GOSTINSTVO NOVI SVET in MESTNI VRH

ter s prvovrstnimi haloškimi vini pošilja vsem vinogradnikom in ostalemu delovnemu ljudstvu tovariške čestitke za Dan republike

Kmetijska zadruga

z o. j.

Turnišče pri Ptuj

MESTNI KINO PTUJ

Doseganji številni obisk naših kino predstav nam daje upanje, da nam boste tudi v bodoče naklonjeni. Ob tem vam želimo prijetno praznovanje Dneva republike!

Ptujčani, hvala za lep sprejem!

Nekoliko v strahu smo se bližali v ponedeljek zvečer, 15. t. m., Ptuj. Koncert v Ptuj je bil naš šest koncert v treh dneh. V soboto smo peli v Dravogradu in v Rušah, v nedeljo dopoldne po eno pesem pred spomenikom padlih partizanov v Rušah, pred spomenikom 600 talcev v Mariboru in pri odkritju spomenika Josipu Jurčiču v Mariboru. V nedeljo popoldne smo imeli koncert v Slov. Bistrici, zvečer koncert v Mariboru in nato smo peli na družabnem večeru, ki ga je priredila sekcija koroških borcev NOV v Mariboru (do ponedeljka jutraj do 3 ure). V ponedeljek popoldne je bil ogled ogromnih kompleksov Tov. aluminija v Kidričevem, nato še koncert v Kidričevem. Bili smo res že močno močno utrujeni.

Kako bo v Ptuj?

»Koliko je ljudi« je vzkliknil eden izmed pevcev, ko smo na Kvedrovem trgu izstopili. »Z godbo so nas sprejeli«, je dejal drugi. Razpoloženje pevcev se je začelo boljati... Nato sprejem v sejni dvorani LOMO Ptuj ob bogato obloženi veliki ovalni mizi. Po kratkih jednatih pozdravnih nagovorih je zadonela z galerije te sejne dvorane narodna pesem. Bili smo presenečeni in vedno boljše volje. Pevovodja je šepnil sosedu: »Ali slišiš tenor, čist in zveneč je!« Ružno haloško vince nas je ogrelo. Zopet so zapeli pevci ptujske »Svobode«. Bilo jih je le šest ali sedem koroških pevci, skoraj sami kmečki fantje so jih z zanimanjem poslušali in na koncu pesmi prirčno zaploskali. Dobro, vrle dečke ima pevovodja Kernjak, prave pevce, ki se veselijo pesmi tudi ko jih poje drugi zbor. Pevovodja tov. Gregorc in pevci so si na mah pridobili simpatije, zaupanje in prijateljstvo

koroških pevcev. Prav tako Tega se je posebno veselil organizator te turnee, predstavnik Sklada Prežihovega Voranca v Mariboru. Zelo je tu razveselil koroške pevce prirčno pisan članek »Pozdravljeni, koroški pevci« v »Ptujskem tedniku«. Vsak pevec je dobil svoj list, da si je lahko prečital smiselno in tople pisane vrstice članka (Franc Hribnik).

Gostoljubnemu sprejemu na magistratu je sledil skupen odhod v Titov dom z godbo »Svobode« na čelu. »Lepo, krepko in izdatno svira ta godba!« Koroški fantje pevci so bili dobre, židane volje. Vrtilim Ptujčanom lahko povem, da je resen in zaskrbljen pevovodja tov. Pavle Kernjak v zboru, gredoč po Murkovi ulici zavriskal kot vesel in čil fant... Vedel je, da so njegovi fantje po lepem sprejemu zopet razpoloženi za petje.

V nabito polni dvorani poslušalcev so naši koroški pevci zopet zapeli z verno in čustveno kot malokje drugod, ubrano in zložito, kar je vredno občudovanja pri tolikšnem številu pevcev, zbranih iz osmih pevskih zborov, medsebojno dokaj oddaljenih vasi: Hodiše, Radiše, Skofiče, Kotmaraves, Logaves, Bilčove, Sentjanž v Rožu in Sentvid v Podjuni. Temu lepemu ptuju se je čudil ptujski pevov. t. J. Gregorc, čudili so se mu tudi ostali poslušalci. Vse je prevzela naša lepa koroška pesem iz 84 grl iz koroške dežele.

Tudi družabni večer je bil tako pripravljen, da so se koroški pevci lahko počutili kot doma. Prijazne besede govornikov ter prijetno petje »Svobodnih« pevcev s tov. Gregorcem na čelu, nato še zabavni program priškega Maruleka in Matja-

ška. Vse štiri soliste so navzoče Ptujčanke obdarile z velikimi srci z narodnimi ornamentami v znak priznanja za lepo petje koroških slovenskih pesmi. Še lepa darila k številnim pozdravom za tiste, ki so ostali doma na Koroškem. Prehitro je prišla ura poslavljanja. Zapustiti smo morali iskrene prijatelje, dobre tovariše in ljube brate.

Tri ure je trajala vožnja do meje. Tudi tam slovo ni bilo lahko. Za zahvalo za nepozabne sprejeme v Jugoslaviji, na Stajerskem ni mogoče najti primerljivih besed.

Posredovalci te turnee, člani Sklada Prežihovega Voranca v Mariboru so bili zadovoljni. Namen gostovanja je bil dosežen. Velik delež pri tem imajo tudi Ptujčani: »Svoboda« Jože Lacko Ptuj, Svet za prosvoto OLO in LOMO Ptuj, Ljudski odbor mestne občine Ptuj ter delovni kolektivi. Vsem prav prirčna hvala. J. G.

Še o graditvi kulturnega doma v Ptuj

Ko že več let razpravljamo in diskutiramo, kakšen naj bo kulturni dom v Ptuj in kje naj bi ga zgradili, da bi res tudi s svojo zunanostjo reprezentiral dom kulturnega življenja ptujskega okraja, pridemo do neke nesigurnosti glede izbire gradbenega prostora. V prvi vrsti je mogoče krivda v dolgem zavlečenju izdelave urbanističnega načrta mesta Ptuja, potem izdelava idejnih načrtov za kulturni dom, finančna sredstva itd. Vse to so vzroki, da mesto Ptuj tako dolgo ne pristopi k gradnji tega kulturnega spomenika, namenjenega spominu heroja Jožeta Lacka.

Strinjam se s piscem članka o gradnji kulturnega doma v Ptuj, v Ptujskem tedniku od 29. oktobra 1954, da prostor med Mladiko in Zdravstvenim domom ni primeren, ker ga zapira železnica pač pa je primeren za razna športna udejstvovanja. Ne vem kakšno prednost naj bi imel prostor, kjer je stala stara vojašnica, in pisec omenjenega članka pravilno našteva, da bi bilo nesmiselno rušiti še ostale stanovanjske hiše, ker bi se kljub temu kulturni dom stal v stisnjem prostoru, kot je n. pr. kino Titov dom v Ptuj. Ker moramo gledati tudi na lepoto mesta, ne pa samo na res nujne potrebe in rešitve, je po mojem mišljenju tudi lokacija na Bregu ali pri Horvatorji vili neprimerna; čeravno je stavba še toliko reprezentativna, je okolica prazna in dom tam nič ne pomeni. Da pa bi gradili kulturni dom na onem kraju mesta, je mislim nesmotno tudi glede komunalnih naprav cest, vodovoda, kanalizacije, električnega omrežja, itd. Vzhodno od Pano-

rame zidati kulturni dom, pa je spet glede bodoče izgradnje mesta Ptuja neprimerno; nove vojašnice se ne bomo tako hitro spreminjali v druge namene in zidali spet nove, ker imamo še drugih zahtev dovolj. Na hribčku same Panorame bi bila primerna le restavracija, zgrajena v modernem stilu in bi lahko služila kod izletna točka in sprehajališče Ptujčanov ob raznih praznikih. Do sedaj sem vse predloge kritiziral zato, ker pač vidim, da bi s temi idejmi načrti kljub arhitektonsko lepi stavbi Ptuj ne pridobil na lepoti in tudi ne praktičnosti.

Imamo še lep prostor za gradnjo kulturnega doma v Ptuj samem, in to na levi strani Ljutomerske ceste med vojaškim skladiščem in bolnico. Na tem malo dvignjenem prostoru bi monumentalna zgradba res dominirala v središču vsega mesta. Dom bi naj stal zapadno od linije kapuc. cerkev-bolnica, tam bi nastal še krasen park do Ljutomerske ceste. S to varianto ne bi stari del mesta nič izgubil na pristnosti prejšnjih stoletij. Okoli kulturnega doma bi se dal urediti prostorni trg ali park, h kateremu bi z Ljutomerske ceste vodile široke stopnice, na vrhu katerih bi stal Lackov spomenik. Na vrhu stopnic, za spomenikom bi na celi širini trga bili posajeni visoki topoli. Med kulturnim domom in bolnico bi se sčasoma zgradila še bančna stavba, na zapadni strani proti cerkvi pa poštna stavba, ali podobno. Na zadnji strani proti Ljudskemu vrtu pa je tako predvidena gradnja stanovanjskih hiš. Med Ljutomersko cesto in železnico so lepe parcele, na katerih skupnost že gradi lične stanovanjske bloke in je tudi pravilno in gospodarsko, da se gradi na enem mestu. Tukaj je prostora za petdeset takih blokov, da tovarni Kidričevo, drugim podjetjem in interesantom ne bo treba iskati primernejših gradbišč. Za prevoz potnikov in zvezo s Kidričevim pa se bo tako v bližnji bodočnosti uvedel avtobus. Kar se tiče kanalizacije je Grajena primerna za bodoči zaprti zbirni kanal starega in novega mesta. Tudi vodovodna napeljava bi bila cenejša, ker bi omrežje bilo strnjeno, kakor tudi ceste in ulična razsvetljava.

Torej, po mojem predlogu bi na levi strani Ljutomerske ceste v okolici kulturnega doma bil politični kulturni in zdravstveni center mesta in okraja Ptuj, desna stran Ljutomerske ceste in železnice pa novo moderno mesto Staro zgodovinsko mesto Ptuj bi ostalo nedotaknjeno, vendar tesno vezano z novim Ptujem. Ormoška četrt pa je tako predvidena kot industrijska četrt mesta.

Spomenik heroja Jožeta Lacka postavljati v park, se mi ne zdi primerno. Tudi ptujski park bi se z manjšimi finančnimi sredstvi dal podaljšati do železniških zapornic. Zid pred samostanom se bo moral umakniti času razvoja. Skladišče cestne uprave bi tudi kazalo prestaviti na Ormoško cesto. Pernatovi hlevi in kanal ob progi tudi niso zgodovinsko zaščiteni. Tudi razvaline bivše tovarne usnja na desni strani Drave bi bilo treba odstraniti. Vse to je tik ob železnici in vsakemu potniku vpade najprej v oči.

Tudi Zdravstveni dom gotovo ni preveč navdušen za takšno soseščino. Na zemljišču bivše vojašnice v Lackovi ulici, bi zgradili trgovsko dvonadstropno hišo, ker bo park težko zakril tisto vrzel.

Tudi po mojem predlogu ne bi šlo vse brez rušenja starih hiš na Ljutomerski cesti, in sicer dveh, in to kjer ima avtomehanik tov. Ilec delavnico avtomobilov in stanovanje in sosednjo hišo za betonskim zidom proti bolnici. Pri rušenju teh hiš bi se pridobili opeke za štiristanovanjski blok.

Z izgradnjo kulturnega doma bi v mestu pridobili precej prostorov na razpolago za stanovanje, na drugi strani pa bo že čas, da gremo na konkretno delo in se s to akcijo oddolžimo spominu na tov. Lacka in soborcem za njihove neprecenljive žrtve za svobodo naše domovine.

Franc Vauda

zidar

Krambergerjeva pot 1

Odkritje spominske plošče

na zgradbi, kjer je bil mučen Jože Lacko

V nedeljo, 28. nov. 1954, ob 10. uri bo v Ptuj v Lackovi ulici odkritje spominske plošče na zgradbi, v kateri je bil do smrti mučen narodni heroj Jože Lacko.

Zavedno občinstvo vabimo, da svečanemu odkritju spominske plošče prisostvuje v čim večjem številu. Mestni odbor Zveze bercev NOB

Delovni kolektiv Tvornice

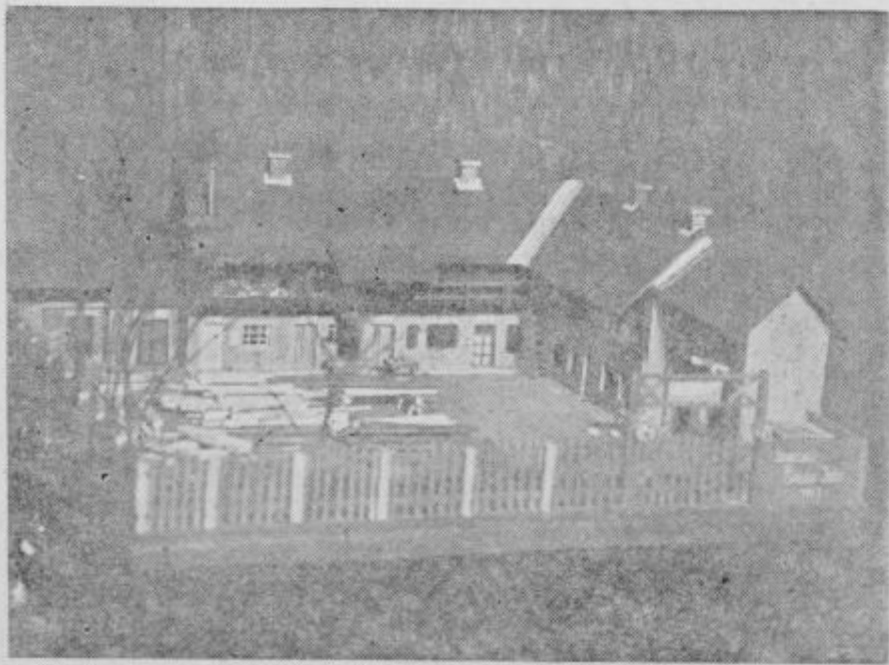

čestita k
PRAZNIKU REPUBLIKE!

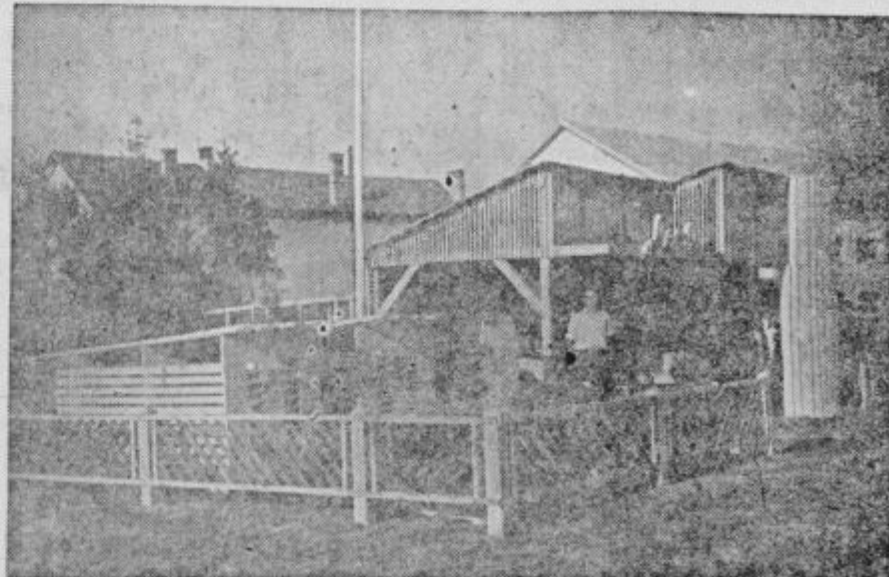
PTUJSKE
KNJIGARNE
IN
PAPIRNICE
v Ptuj

ki vam želi prijetno praznovanje tega držav. praznika

Kolektiv
Remontnega pod oia
PTUJ

zagotovo investitorjem, da bo tudi vnaprej zadovoljivo izvrševalo prevzete gradnje. Obenem sporoča zidarjem, da lahko dobijo zaposlitev za sezonska dela in želi vsem delovnim kolektivom ptujskega okraja prijetno praznovanje Dneva republike.

TRGOVSKO PODJETJE »LES« OZZ PTUJ

Za dosedanje zaupanje naših dobaviteljev in odjemalcev pri odkupu in prodaji lesa dolgujemo njim in vsemu delovnemu ljudstvu ob Dnevu republike tovariške čestitke in želje, da bi ta državni praznik čimlepše proslavili

Kolektiv

Opekarne Žabjak in Janezovec

se priporoča tudi bodočim
odjemalcem ter jim
čestita za
Praznik republike

Trgovinska zbornica za okraj Ptuj

želi trgovskim podjetjem in obratom nadaljnje uspehe
prizadevanju za znižanje cen in jim želi prijetno praznovanje
državnega praznika — 29. novembra!

Trgovsko podjetje

Javce PTUJ

Kurivo - Gradbeni material - Les

1 svojima poslovalnicama za prodajo
KURIVA, GRADBENEGA MATERIALA in LESA

čestita delovnemu ljudstvu ob našem največjem
PRAZNIKU — 29. NOVEMBRU

Strojno ključavnicarstvo

Zadružni trg 8

Z zagotovili, da bomo vedno kvalitetno popravljali stroje
za industrijo in kmetijstvo ter izdelovali trpežne ograje za
stopnišča in balkone, pleteno žično pletivo vseh dimenzij in
po zmernih cenah, se pridružujemo prazničnemu razpoloženju
ob Dnevu republike ter pošiljamo vsem delovnim kolektivom
tovariške pozdrave

Valter Koser:

O prehrani nosečnic

Odkrito rečeno, drage bralke in bodoče mamice, vam so namreč te vrstice še prav posebno namenjene, sem kar nekam v zadregi glede današnjega pomenka z vami. Govoriti o prehrani nosečnic je namreč mnogo bolj pomembno in nujno, kot si morda mislite. Želel bi, da bi s stališča pravilne prehrane lahko storile prav vse, kar je v vaših močeh. Posebno pa, ker sem prepričan, da je to tudi vaša želja.

Na žalost prevladuje med ženskami na splošno mnenje, da mora nosečnica jesti za dva. To je seveda popolnoma zgrešeno. Skozi vso nosečnost se naj hrani žena kot običajno, to je z isto množino hrane, kot je je navajena. Poglavitno skrb pa mora posvečati privliti sestavi hrane. Zakaj — bom skušal takoj razložiti. Res je, da bi žene po 4. linearnem mesecu nosečnosti potrebovale nekoliko več kalorij za otroka, je pa z druge strani potreba njenega organizma po hrani zaradi večjega mirovanja manjša kot normalno. Na ta način se to nekako izenači. 2800 kalorij na dan naj bo ista srednja vrednost, ki velja za nosečo in nenosečo ženo. Slaba kakovost hrane pa ima za posledico večje ali manjše posledice v pravilnem doraščanju ploda, ki pa se pokažejo tudi pozneje v otrokovem življenju in delno celo tudi na materi sami. Tako ima slabo sestavljena hrana n. pr. za posledico več predčasnih porodov in nedonošenčkov, tzv. praematurusov, so v začetku svojega življenja pravi neboljstveniki, dovzetni za razne škodljivosti okolja, ki jih nenehno obdajajo. Sicer pa je tudi 50% umrlih novorojenčkov — nedonošenih.

Kot smo dejali, je torej kvaliteta oz. kakovost hrane mnogo bistvenejša kot pa količina. Pravilna hrana nosečnice mora vsebovati poleg treh osnovnih hranljivih substanc, t. j. masti, beljakovin in ogljikovih hidratov še dovolj mineralov in vitaminov. Pa bi si morda nekoliko podrobneje ogledali, kako je pravzaprav s temi snovmi, ki sem jih pravkar označil kot neobhodno potrebne.

Ker so beljakovine gotovo po svoji važnosti na prvem mestu, najprej nekoliko besed o njihovem pomenu. Noseča žena potrebuje mnogo več beljakovin kot ob normalnih prilikah. To je prvo, kar si moramo zapomniti. Normalno zadostuje na 1 kg telesne teže dnevno 1 g beljakovin — nosečnica pa rabi gotovo dvakrat toliko. Bojazen, da bo v hrani preveč beljakovin, je nepotrebnost. Plod rabi beljakovine ne samo za svojo prehrano, temveč tudi za vzdrževanje mnogih življenjskih procesov. Največ beljakovin je v beljem mesu in jajcih, sicer pa bomo pozneje o tem še govorili. Kot drugo važno sestavino pravilne hrane smo omenili maščobe. Z njimi verjetno organizem ne bo v zadregi, saj je maščob v hrani več ali manj vedno dovolj. Poleg tega pa ima naše telo še to sposobnost, da maščobe samo proizvaža iz ogljikovih hidratov, ki jih je v hrani vedno na pretek. Gotova količina maščob pa je vseeno potrebna, ker so v masti nosilnice za življenje neobhodno potrebnih vitaminov (D, E, K in vitamin A). Tretja sestavina hrane so ogljikovi hidrati, za katere smo že rekli, da jih pač nikoli ne manjka. Hrana v naših krajih vsebuje procentualno največ ogljikovih hidratov, naj kot primer navedem samo nekaj hranil: kruh, krompir, izdelki iz moke (testenine) in

trebnih vitaminov (D, E, K in vitamin A). Tretja sestavina hrane so ogljikovi hidrati, za katere smo že rekli, da jih pač nikoli ne manjka. Hrana v naših krajih vsebuje procentualno največ ogljikovih hidratov, naj kot primer navedem samo nekaj hranil: kruh, krompir, izdelki iz moke (testenine) in

sladkor, ki je gotovo ogljikov hidrat v pravem smislu besede. Mnogo česče, kot zaradi pomanjkanja teh treh osnovnih sestavin naše prehrane pa bodo nastopile nepravilnosti in posledice nosečnosti, če v hrani ne bo dovolj mineralov.

(Dalje prihodnjé)

Fridl Jože:

O članku!

»Zdaj pa tovariši in tovarišice, je dejal predsednik našega PAK po daljši diskusiji o najbolj perečem problemu — štipendijah. »Kdo bo napisal članek za Ptujski tednik?«

V predavalnici 90 na univerzi, kjer imamo svoje sestanke, je zavlada popolna tišina. Naše glave so se povsile in pogledi so uprti v tla.

»Se bo kdo prostovoljno javil,« zaslišim predsednikov glas na pol nezavesten.

»Nihče? Potem pa bomo nekoga določili. Kar po abecedi.« Spet je bilo nekaj dolgih trenutkov vse tiho. Potem reče nekdo s plašnim glasom:

»Kaj če bi začel od zadnje črke?«

To je učinkovalo kot iskra v smodnišnici. Nastal je tak krik in vik, kot ga je slišati samo v šoli med odmori.

Prepri med visokošolci, katerih imena se začnajo z črkami v prvi polovici abecede in drugimi, katerih imena se začnajo z črkami v drugi polovici abecede, se je končal tako, da moram zopet jaz napisati članek za naš tednik.

Kaj naj napišem? Le kaj bi napisal za izbirne bralce rubrike »Visokošolci našim bralcem?«

Morda zopet kaj s področja radioamaterstva? Ne! Ali pa kaj o fotoamaterstvu? Tudi to misel zavrnem.

Kaj pa če bi poslal tov. uredniku kakšno iz skript prepisano predavanje. Ne, ne! Samo tega ne! Saj sem vendar študent prava in vem, da je avtorska pravica zaščitena z zakonom.

Leteči krozniki? So preveč popularni in ne pridejo v poštev.

Samo eno je še, kar mi ostane. Napisal bom napeto romantično zgodbo o plavalški, ki sem jo zadnjič srečal v menzi. Mar bi čitatelji »Ptujskega tednika« takšno zgodbo ne pozdravili z veseljem? Saj je vendar celo TT prinesel Jani nekaj zanimivih črtic pod naslovom »Ljubezen je bila, ljubezen je bo« in nihče ne bo trdil, da TT ni dober list? Sto tisoč izvodov ga tiskajo in v Ljubljani ni predavalnice, kjer ga študentje ne bi čitali v četrtek dopoldne med predavanji.

Tedaj pa se oglasi moja vest in pravi:

»Kaj praviš, ali bi bilo to bralcem všeč?«

Sklesno sem moral misel na plavalško pregnati. Zdaj sem se obrnil k svojemu prijatelju Slavku z vprašanjem, kaj naj napišem za »Ptujski tednik?«

»Veš kaj? Napiši nekaj za dijakke. Nekaj kar jih bo zanimalo, recimo, nekaj o študiju na univerzi.«

»Da, ta bo pa prava,« mu odgovorim in začnem pisati: Ko hodi človek v šolo, v gimnazijo

Svojim strankam in odjemalcem bomo tudi v bodoče na razpolago s prvovrstnim blagom Ob DNEVU REPUBLIKE jim pošiljamo tovariške pozdrave in se jim še nadalje priporočamo!

Kmetijska zadruga

Z O. J.
Ptuj

demsko svobodo drago plačevati. Kdor si je vzame preveč, slej ko prej konča s študijem v pisarni...

Sostanovalec Pip mi svetuje, naj končam s tem pisanjem. Ptujčan; tega ne bodo brali, ker bo vse skupaj romalo v koš!

Ker nočem prepisovati predavanj, sam pa nič pametnega ne »pogruntam«, se zanašam na vašo pomoč, tov. urednik in upam, da mi boste pomagali, da se bom lahko štel med visokošolce. Kij so napravili nekaj za PAK in napisal članek za »Ptujski tednik«.

Vse bralce prav lepo pozdravljam!

„Koloniale“

TRGOVINA S ŠPECERIJO

Ptuj, Bezjakova ul. 6

Vsem našim odjemalcem smo doslej postregli z najkvalitetnejšim špecerijskim blagom in si bomo to prizadevali tudi v bodoče

Vsemu delovnemu ljudstvu pošiljamo
ob Dnevu republike tovariške pozdrave

Strojne delavnice ozz Ptuj

Delovnim ljudem ptujskega okraja želimo prijetno praznovanje Dneva republike ter se jim priporočamo tudi za bodočo naklonjenost pri naročanju naših uslug

Kolektiv

VODOVODNE INSTALACIJE

Ptuj, Zadružni trg 8

Montiramo toplovodne in mrzlovodne napeljave, sanitarno opremo in raznovrstne črpalne naprave ter opravljamo razna popravila po zmernih cenah in solidno — Svojim odjemalcem želimo prijetno praznovanje Dneva republike, 29. novembra!

IZVOZNO PODJETJE

Perutnina

PTUJ

Ob Prazniku republike pošiljamo našim dobaviteljem kakor tudi odjemalcem doma in v inozemstvu tovariške pozdrave in zagotovila, da si bomo tudi v bodoče prizadevali utrditi sloves našega podjetja z odkupom in dobavami najkvalitetnejše perutnine, divjačine in jaje

Kolektiv trgovine z železnino

»ŽELEZNINA«

PTUJ - Dravska ulica števil. 3

Najpriljubnejše pozdrave in borbene čestitke ob Dnevu republike — 29. novembra — pošiljamo predsedniku FLRJ tov. Josipu Brozu-Titu in vsem delovnim ljudem naše domovine.

Našim dobaviteljem se zahvaljujemo za dosedanje dobave kvalitetnega blaga in se jim za to priporočamo tudi v bodoče, odjemalce pa obveščamo, da imamo v zalogi vse potrebne železninarske artiklie, elektromaterial, kolesa, kolesne dele, poljedelske stroje in orodje, barve in lake ter drugi material. Kot doslej bo tudi v bodoče geslo našega kolektiva: Naše odjemalce solidno postreči s kvalitetnim in cenanim blagom.

Ad informandum!

V vašem cenj. listu je 12. t. m. izšel dopis iz Turnišča, ki je za sedaj samo le plod fantazije, nepoznanja razmer ali pa neklih ambicioznih — komaj kdaj dosegljivih teženj.

V Uradnem listu LRS št. 35 je bila dne 9. sept. 1954 objavljena odločba izvršnega sveta LRS o prenehanju gospodarske ustanove »Kobilarne Turnišče-Pragersko«, s čimer je bil dan formalni pečat transformaciji, ki je bila de facto izvršena že 1. jan. 1953. Tedaj se je namreč skladno s splošno upravno decentralizacijo objekt na Pragerskem odcepil kot samostojna ustanova »Zreberna Pragersko« pod okriljem Maribor okolica, Kobilarna Turnišče pa je kot samostojna gospodarska ustanova prešla pod okraj Ptuj.

Ker pa je kobilarniški obrat kot tak v finančnem pogledu nujno pasiven, so se v organih okrajnega ljudskega odbora kmalu pojavili pomisleki in celo odpor glede finanstranja, kar je na koncu koncev tudi razumljivo, ker ima taka kobilarna več širšega javnega pomena kot pa okrajnega. Prav v slični situaciji se je znašla tudi staroznana Kobilarna Lipica na Krasu, zato se je to vprašanje nujno moralo na pristojnih mestih širše in globlje pretresati. Problem, kdane pregrupacije in da bo tedaj

se je sukal okrog tega, kdo naj bo dolžan take ustanove izdrževati, se je načelno rešil tako, kot je edino primerno: da ti kobilarni postanejo finančno samostojna zavoda na republiškem proračunu. To je bilo faktično že rešeno ob sprejetju republiškega proračuna za leto 1954. Formalne odločbe izvršnega sveta LRS pa so izšle v istem citiranem Uradnem listu št. 35 dne 9. sept. 1954.

Organi drž. sekretariata za gospodarstvo so se morali prepričati, da je tak prenos vsaj za sedaj pri obstoječih razmerah praktično neizvedljiv. Da pa niti na Pragerskem niti v Slivnici še zdaleč ni takih naravnih in osnovnih gospodarskih pogojev za kobilarno, niti jih bi bilo mogoče ustvariti, kot so na Turnišču, je pa znano dejstvo, ki ga ni treba več dokazovati.

Dejstvo pa je tudi to, da ta tip kobilarne na Turnišču ni v svojem pravem življenjskem okolju, ker ptujski okraj na splošno kasačev ne redi, niti na to rejo ne bo prešel. V tem pogledu pa bi bila ista stvar tudi bodisi na Pragerskem ali pa v Slivnici.

Zdi se mi, da se bodo ob gospodarskem razvoju v bodočih komunah nujno porajale tovrstne globlje pretresati. Problem, kdane pregrupacije in da bo tedaj

kasaška kobilarna našla po vsej logiki pot v Ljutomer, kjer je tovrstna konjereja zakoreninjena!

Kot je prva teza fantazija brez gospodarske utemeljenosti, tako je nasprotno druga v rejsko-organizatoričnem pogledu ideal!

Tako za eno kot za drugo pa momentano ni razpoložljivih praktičnih sredstev in jih verjetno tudi tako hitro ne bo!

V tej situaciji torej ni drugega, kot da kobilarna na Turnišču ostane!

Mimogrede pristavim še svoje prav osebno mnenje, da nikjer ne stoji, da Kobilarna Turnišče ne bi imela ali mogla svojo rejsko dejavnost glede pasme nekoliko preusmeriti, da bi se torej bolj približali tozadevnim gospodarskim tendencam bližjega okoliša!

Toliko glede Kobilarne, da ne boste verjeli, da je ona že pred selitvijo!

No — kako pa je s kmetijsko šolo?

S tem, da je ona dobila formalno potrditev republiškega prosvetnega foruma ozir. Izvršnega sveta LRS, še ni nastala nobena potreba, da bi morala ona prevzeti celotni gospodarski obrat Turnišče. Niti ni to za šolo kot tako potreba, niti ne vidim za to nobenega drugega razloga ali upravičenosti!

Šoli je namen pouk, predvsem teoretični; praktični pa zaradi prikazovanja uporabljanja teori-

je v praktičnem delu in gospodarskem udejstvovanju. Nikakor pa ni kmetijski šoli namen kmetijsko gospodarska proizvodnja! Gospodarstvo Turnišče je danes že tako močan proizvodni obrat, da ima kot tak čvrsto afirmirano svojisko upravičenost in svoj naslov!

Za šolo je tak obrat sploh prevelik in ga uprava šole kot taka tudi ne bi obvladala. Tako bi tudi v event. primeru kakšne upravne spojitve s šolo morala nujno še nadalje ostati tukaj samostojna gospodarska operativna uprava. Sicer pa, ker šoli ni namen proizvodnja, ni nobene načelne utemeljitve za težnjo, naj bi ona prevzela celotno upravo gospodarskega obrata Turnišče. Sploh pa ni formalna logika, da bi resor prosvete upravljal tak obsežen kmetijski obrat!

Dosedanje izkušnje kažejo, da si šola ob obojestranski dobri volji lahko po poti kooperacije na Turnišču oblikuje svoj potrebni ambient in delokrog.

Kolikor pa kje izbijajo na dan višji plani, se mi zdi, da so pač izraz osebnih ambicioznosti, vendar pa sicer ne bodo mogli najti nobene čvrstejšje stvarne utemeljitve. Ing. H.

NAJVIŠJA ZGRADBA

Najvišja zgradba na svetu bo brez dvoma stolp televizijske oddajne postaje v Oklahoma Cityju, ki bo po končani graditvi visok 480 metrov. Vsekakor pa bo za okrog 30 metrov višji od Empire State Buildinga v New Yorku, ki je bila doslej najvišja zgradba na svetu.

Kleparstvo Ptuj

ZADRUŽNI TRG

pošilja vsem svojim strankam tovariške pozdrave ob

Prazniku republike

ter jim zagotavlja tudi bodoče izvrševanje kvalitetnih uslug

Sporočamo delovnim ljudem iz Ptuja in okolice, da imamo v prodaji vedno svež kruh in pecivo po najnižjih cenah ter jim pošiljamo za »Dan republike« tovariške pozdrave!

KRUH — PECIVO

PTUJ

PREŠERNOVA ULICA 11

ELEKTRO-OBRAT

Ptuj

Zadružni trg 8

Najraznovrstnejše elektroinstalacije ter popravila električnih strojev in ogrevalnih naprav opravlja v zadovoljstvo naročnikov naš obrat, ki pošilja vsem svojim strankam in ostalemu delovnemu ljudstvu za Praznik republike tovariške pozdrave

ČEVLJARSKA OBRATNA ZADRUGA PTUJ

Najbolj boste razveselili otroke in odrasle na Dan republike z novimi močnimi čevlji našega izdelka, ki vas bodo varovali pred nastopajočim mrazom. Pridite in si oglejte našo zalogo ter sprejmite obenem naše čestitke za Praznik republike!

Druge dežele, druge navade

V času, ko Indonezija še ni bila svobodna republika, je holandski generalni guverner službeno obiskal neko vas na otoku Bali. Za to priložnost so domačini postavili ob obeh straneh vaške ceste v vrsti najlepša dekleta, kar jih je vas premočila. Bile so oblečene v narodno nošo — v tančico, ki je zagrnila telo od bokov navzdol. V zadnjem trenutku pa se je zvedelo, da spremlja guvernerja tudi soproga, ki je sovražila navade domačink glede njihove navade

hoditi nage, ali pa zavite samo v tančico. Toda, da bi dekleta oblekli, je bilo prepozno. Zato so jim naročili, naj ob prihodu guvernerja in njegove soproge kolikor mogoče skrijejo svoja naga prsa.

Dekleta so seveda ubogala ter — vse, kakor na povelje, dvignila tančico, kot edini del narodne noše vse gor do vratu. Ker dekleta tega plemena pod tančico ne nosijo nobene obleke, si lahko predstavljamo neustojljive guvernerjeve soproge.

SKLEPETANJE Z ZOBI

Po nekem izredno napetem gangsterskem filmu so našli na tleh nekega kina v Melbourneu v Avstraliji tri umetne čeljusti z zobmi.

SLEDOVI ANTIKE

Ruski arheologi so našli na polotoku Krima v bližini Sevastopola, kjer je bilo v petem stoletju našega štetja grško mesto Kerson, ostanke grškega gledališča.

Trgovina z mešanim blagom

„Pri mostu“

Ptaju, Zadružni trg 1

»v vas je doslej oskrbovala s kvalitetnim mešanim blagom, vam to zagotavlja tudi v bodoče ter vam pošilja za PRAZNIK REPUBLIKE tovariške pozdrave!

TRGOVINA Z MEŠANIM BLAGOM

»PRI DRAVI«

PTUJ, HRVATSKI TRG 3

Pri nakupu mešanega blaga vas bo najsolidneje postregel naš kolektiv, ki vam pošilja tovariške pozdrave za Praznik republike

Trgovina s steklom in porcelanom

STEKLO-PORCELAN

PTUJ

ima vedno v zalogi kvalitetno steklo in porcelan

Ob vsakem nakupu vas bo zadovoljivo postregel naš kolektiv, ki vam pošilja za Dan republike tovariške pozdrave

TRGOVINA Z MANUFAKTURNIM BLAGOM

»ZARJA«

Ptuj, Srbski trg 3

Kupite svojcem za Praznik republike praktična darila v naši bogato založeni manufakturni trgovini, katere kolektiv vam pristrčno čestita k državnemu prazniku

Čestitamo vsem članom naše zadrage in cenj. odjemalcem ob Dnevu republike in obenem sporočamo, da odkupujemo poljske pridelke po konkurenčnih cenah. Svojem odjemalcem in dobaviteljem se še v bodoče priporočamo

KMETIJSKA ZADRUGA

SLOVENJA VAS PRI PTUJU

Obenem s priporočilom za bodočo naklonjenost sporočamo našim poslovnim prijateljem naše čestitke ob DNEVU REPUBLIKE

Kobilarna Turnišče pri Ptuj

Pošta Ptuj, telefon št. 100

Manufaktura „Zvezda“ (Zraven Delte)

- VSAK DAN
- NOVI VZORCI
- VELIKA ZALOGA
- ODLIČNA KVALITETA
- SOLIDNA IZBIRA
- DOBRA POSTREŽBA —

MOŠKEGA in ŽENSKEGA BLAGA za PLAŠČE, KOSTUME in OBLEKE v BOMBAŽNIH in VOLNENIH TKANINAH — ter v vseh velikostih:

○ PULOVERJE

- moške in fantovske
- VESTE, ženske in dekleške
- PERILO, moško in žensko
- NOGAVICE VSEH VRST

- Ravno tako vedno na zalogi:
- ODEJE — PRESITE
- — — BOMBAŽNE
- — — VOLNENE

Blago za avtomobilske ponjave in konjska pokrivala; blago za posteljne perile itd. IN NE POZABITE, DA VAM TRGOVINA »ZVEZDA« NUDI POLEG OSTALIH UGODNOSTI TUDI PRILOŽNOST

mesečnega odplačevanja!

TRGOVINA Z MANUFAKTURNIM BLAGOM

„ZVEZDA“ Ptuj, Srbski trg 8

(zraven DELTE)

Obenem pošiljamo svojim strankam tovariške pozdrave za DAN REPUBLIKE in jim zagotavljamo tudi v bodoče točno in solidno postrežbo!

Mlinsko podjetje

Ptuj

Pridružujemo se vsemu našemu delovnemu ljudstvu in njegovemu praznovanju državnega praznika DNEVA REPUBLIKE

z zagotovili, da bomo tudi v bodoče zadovoljevali naše odjemalce s prvovrstnim mletjem

Radio Ljubljana in Maribor

327,1 in 212,4 m 90,1 MHz

Vsahodnevno ob istem času:

5,00—6,30 Dobro jutro, dragi poslušalci; 6,05—6,10 Poročila in vremenska napoved; 6,00—6,10 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in objava dnevnega sporeda; 6,30 Tržni pregled; 7,00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in radijski koledar; 7,30 Gospodinj-ski nasveti; 7,40—8,00 Zabavna glasba, vmes reklame; 11,00 Radijski koledar; 11,05 Glasbena medigra; 12,00 Kmetijski nasveti; 12,30 Napoved časa, poročila, pregled dnevnega sporeda in objave; 12,45 Zabavna glasba, vmes reklame; 15,00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in objave; 15,15 Lahka glasba; 16,10 Utrinki iz literature; 16,30 Zeleni ste — poslušajte; 19,00 Radijski dnevnik; 19,30 Zabavna glasba, vmes reklame in objave; 22,00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda za naslednji dan; 23,00—24,00 Oddaja za tujino — na valu 327,1 m.

Sobota, 27. novembra 1954:

6,35 Domače pesmi izvajajo »Štirje fantje« in Veseli godci; 7,10 A. Borodjin: V Stopah srednje Azije; B. Smetana: Iz čeških logov in gajev; 11,15 Pisan drobci za pionirje; 11,35 Stanko Premrl: Simfonija; 12,10 Skladbe Emilia Stolca izvajajo mariborski pihalni ansambel; 13,00 Okno v svet; 13,10 Za vsakogar nekaj; 14,00 Iz Uradnih listov; 14,10 Opoldanski koncert; 15,30 Tečaj esperantskega jezika — 9. lekcija; 15,40 Hrvatska narodna glasba (prenos iz Zagreba); 16,00 Glasbena medigra; 17,00 Napoved časa in poročila; 17,10 Glasbena uganika; 18,00 Jezikovni pogovori; 18,15 Poje mladinski zbor nižje gimnazije Gor. Radgona; 18,30 Zanimivosti iz znanosti in tehnike; 18,40 Igra tamburaški orkester p. v. Matka Sijakovića; 20,00 Pisan sobotni večer; 22,15 Igra Ljubljanski plesni sekstet; 22,30—23,00 Oddaja za naše izseljence — na valu 327,1 m; 22,15—23,00 UKV program: Za vesel konec tedna.

NEDELJA, 28. novembra 1954

6,00—8,00 Dobro jutro dragi poslušalci; 6,05—6,10 Poročila in vremenska napoved; 6,30—6,35 Pregled tiska; 7,30—7,35 Radijski koledar in prireditve dneva; 8,00 O športu in športnikih; 8,15 Domače pesmi; 9,00 Otroška predstava; 9,40 Operetna in lahka glasba; 10,00 Družinski pogovori; 10,10 Dopolanski simfonični koncert; 11,00 Oddaja za Beneške Slovence; 11,20 Lahek opoldanski spored; 12,00—12,10 Pogovor s poslušalci; 13,00 Pol ure za našo vas; 13,30 Zeleni ste — poslušajte; 15,30 »Po naši lepi deželi« — Zvone Kržišnik: V za-tišju Slovenske Istre; 16,00 Tržške in Beneške narodne pesmi; 16,30 Zabavno nedeljsko popoldne; 19,00 Radijski dnevnik; 19,30 Zabavna glasba, vmes reklame in objave; 20,40 Slovenske orkestralne skladbe; 21,00 Delovni kolektivi čestitajo; 22,15—23,00 Zabavna plesna glasba; 23,00—24,00 Oddaja za tujino — na valu 327,1 m (prenos iz Zagreba).

PONEDELJEK, 29. nov. 1954

6,00—7,00 Naš praznik; 7,00 Poročila; 7,15 Delovni kolektivi čestitajo; 9,00 Ob 29. novembru; 9,15 Pesmi jugoslovanskih narodov; 10,00 Beograd — reportaža;

10,30 Koncert jugoslovanske simfonične glasbe; 11,30 Za pionirje; 12,00 Lažja orkestralna glasba slovenskih avtorjev; 12,30 Poročila; 12,45 Delovni kolektivi čestitajo; 13,30—15,30 Nogometna tekma za pokal maršala Tita — Crvena zvezda: Partizan; 16,00 Zabavne melodije; 16,30 Naša pot v Jajce 1943; 16,50 Iz jugoslovanskih oper; 17,30 Sisak — industrijsko središče (reportaža); 18,00 Partizani pripovedujejo...; 19,00 Radijski dnevnik; 19,30 Zabavna glasba; 20,00 Radijska igra; 20,40 Orkestralna glasba; 21,00 Domača zabavna glasba; 22,00 Poročila; 22,15—23,00 V plesnem ritmu; 23,00—24,00 Oddaja za tujino — na valu 327,1 m (prenos iz Zagreba).

TOREK, 30. nov. 1954

6,00—8,00 Glasbeni spored; 6,05 Poročila; 7,00—7,15 Napoved časa, poročila, vremenska napoved; 7,30—7,35 Radijski koledar; 8,00 Sportni tednik; 8,30 Zabavni zvoki; 9,00 Po poti patrolje II. grupe odredov; 9,30 Spored slovenskih narodnih pesmi; 10,00 Simfonični koncert; 11,00 Gorenjske komune prve v Jugoslaviji; 11,30 Jug. skladbe; 12,30 Poročila; 12,45 Zab. glasba; 13,00 Za razvedrilo; 13,45 Cicibanom — dober dan!; 14,00 Zeleni ste — poslušajte!; 15,00 Poročila; 15,15 Od Triglava do Ohrida; 16,00 Utrinki iz literature; 16,15 Promenačni koncert; 17,30 Radijska igra; 18,10 Operetne melodije; 19,00 Radijski dnevnik; 19,30 Zabavna glasba, vmes reklame in objave; 20,00 Oddaja jugoslovanskih radijskih postaj; 21,00 Zabavna glasba; 22,00 Poročila, vremenska napoved; 22,15—23,00 V plesnem ritmu; 23,00—24,00 Oddaja za tujino — na valu 327,1 m (prenos iz Zagreba).

SREDA, 1. december 1954

6,35 Pohorski fantje pojo in igrajo; 7,10 Jutranji orkestralni spored; 11,15 Solška ura za višjo stopnjo; 11,45 Skladbe hrvatskih in srbskih skladb; 13,00 Jez. pogovori; 13,15 Za vsakogar nekaj; 14,00 Gled. in filmi; 14,10 V pesmi in plesu po naši deželi; 15,15 Lahka glasba; 15,30 Solška ura za nižjo stopnjo; 16,00 Glasbena medigra; 17,00 Napoved časa in poročila; 17,10 Naši in inozemski solisti pred mikrofonom; 18,00 Ljudje med seboj; 18,15 Glasbeni mozaik; 18,30 Mednarodna radijska univerza; 20,00 Francesco Cilea; Adriana Lecouvreur opere v 4 dejanjih; 22,15—23,00 Plesna glasba; 22,15—23,00 UKV program: Nočni koncert.

ČETRTEK, 2. decembra 1954

6,35 Slovenske narodne pesmi; 7,10 Eksotični ples; 11,00 Radij-

ski koledar; 11,15 Za pionirje; 11,35 Scenska glasba k veseligrji »Matiček se ženi«; 12,10 Godba na pihala ljubljanske garnizije; 13,00 Ljudsko-prosvetni obzornik; 13,10 Za vsakogar nekaj; 14,00 Cesta je odprta; 14,10 Opoldanski koncert; 15,30 Tečaj francoskega jezika; 15,45 Operetna in lahka glasba; 17,00 Napoved časa in poročila; 17,10 Simfonični koncert; 18,00 Okno v svet; 18,10 »Pesem skozi stoletja«; 18,30 Modni kotiček; 18,40 Skladbe in priredbe slovenskih avtorjev (prenos iz Maribora); 20,00 Domače aktualnosti; 20,15 »Cetrikov večer«; 21,00 Literarni večer; 21,30 Spored popularnih skladb; 22,15—23,00 Plesna glasba; 22,15—23,00 UKV program: Nočni koncert.

PETEK, 3. decembra 1954

6,35 Slovenske narodne zborovske in solistične skladbe; 7,10 Jutranji orkestralni spored; 11,15 Cicibanom — dober dan!; 11,30 Oxfordska simfonija; 12,10 Slovenske narodne pesmi; 13,00 Na straži; 13,15 Za vsakogar nekaj; 14,00 Za pionirje; 14,20 Opoldanski koncert; 15,30 Glasbeni razgledi; 15,45 Orkestralni spored; 17,00 Napoved časa in poročila; 17,10 Simfonični koncert; 18,00 Družinski pogovori; 18,10 Poje ženski zbor »Fr. Prešeren« iz Kranja; 18,30 Iz kolektivov za kolektive; 18,45 15 minut z Avgustom Stankom; 20,00 Tedenski zunanje-politični pregled; 20,15 Sigmund Romberg, skladatelj popularnih melodij; 21,00 Oddaja o morju in pomorščakih; 21,30 Zabavna in plesna glasba; 22,15—23,00 Simfonični koncert; 22,15—23,00 UKV program: Zabavna in plesna glasba.

SOBOTA, 4. decembra 1954

6,35 »Vaški kvintet«; 7,10 E. Elgar: Na jugu — uvertura; 7,30 Gospodinj-ski nasveti; 11,15 Drobci za pionirje; 11,35 Simfonija št. 5; 12,10 Pisan spored domačih napevov; 13,00 Okno v svet; 13,10 Za vsakogar nekaj; 14,00 Iz Uradnih listov; 14,10 Opoldanski koncert; 15,30 Tečaj esperantskega jezika — 10. lekcija; 15,40 Slovenska narodna glasba (prenos iz Zagreba); 16,00 Glasbena medigra; 17,00 Napoved časa in poročila; 17,10 Glasbene uganke; 18,00 Jezikovni pogovori; 18,15 Otroške pesmi; 18,30 Zanimivosti iz znanosti in tehnike; 18,40 Tamburaški orkester; 20,00 Pisan sobotni večer; 22,15 Igra Ljubljanski plesni sekstet; 22,30—23,00 Oddaja za naše izseljence na valu ob Pesnici z naslednjimi katali; 327,1 m; 22,15—23,00 UKV program: Za vesel konec tedna.

TRGOVINA Z MANUFAKTURO IN KONFEKCIJO

„DOM“

Ptuj, Murkova ulica 3

Za nakup daril — blaga in konfekcije za obdaritev ob Dnevu republike — obiščite našo trgovino. Solidno vas bomo postregli ter vam tudi osebno želeli prijetno praznovanje državnega praznika — 29. novembra.

PLETARNA - OBRITNA ZADRUGA - PTUJ

Zagotavljamo svojim cenj. strankam in članom, da bomo tudi v bodoče izdelovali najkvalitetnejše izdelke po naročilih domačih odjemalcev in inozemstva ter obenem pošiljamo vsem tovariške pozdrave za Dan republike

»TEHNIKA«

Zemaljsko gradjevinsko preduzeče

Lukavac

OB PRAZNIKU REPUBLIKE, 29. NOVEMBRU, POSILJAMO VSEM KOLEKTIVOM GRADBENIH PODJETIJ BRATSKO SLOVENIJE TOVARISKE POZDRAVE IN JIM ŽELIMO TUDI V BODOČE OBILO USPEHOV!

Za dobro voljo

Optimist

Nočni čuvaj nekoliko okajenemu človeku, ki je splezal na svetilnični drog: »Hojo, kaj pa delate tam zgoraj?«

— »Hotel sem samo pogledati, če ne leti kje v bližini kakšno letalo, da bi se odpeljal domov.«

Presenečenje

»No, Ivanček, kaj je rekel sinoči očka, ko sem tako pozno prispela?« je vprašala teta malega nečaka.

»Očka je rekel: Ne hvali dneva pred večerom!«

Več kot spodobno

»Moja žena je tako štedljiva, da izdeluje iz svojih starih oblek zame kravate.«

»To ni nič. Moja izdeluje iz kravat obleke.«

Nesporazum

»Ali poznate Seviljskega brivca?«

»Zal ne. Se sam brijem.«

Imel je prav

»Kdaj ste zagledali luč sveta?«

»Osem ur po svojem rojstvu; rodil sem se ob enajstih ponoči, sonce pa je tistega dne vzšlo ob sedmih.«

Po ovinku

»Ti bi si moral kupiti nov pisalni stroj.«

»Zakaj vendar?«

»Ker dela toliko pravopisnih napak.«

Užitek ljubitelja glasbe

Znanca sedita v koncertni dvorani in eden pravi: »Zame je največji užitek poslušati godbo z zaprtimi očmi.«

»Mogoče,« pravi drugi, »samo da pri tem ne bi smel tako glasno smrčati.«

PRIJATELJICE MED SEBOJ

»... in veš, potem pa mi je rekel, da bo izgubil pamet, če ga ne vzamem.«

»Tako? Včeraj je pa prosil za mojo roko.«

»No, vidiš, kaj sem ti rekla!«

Uspeh Ptujčana

Pred kratkim je bilo v Mariboru odprto prvenstvo mesta v namiznem tenisu. Tega tekmovalja se je udeležil tudi mladi dijak Franc Maurič iz Ptuja. Maurič je dosegel znan uspeh. V konkurenci neregistriranih članov je izmed 16 tekmovalcev zasedel prvo mesto, v tekmovalstvu mladincev pa je v polfinalu izgubil s tesnim rezultatom (19:21, 18:21) z lankskim mladinskim prvacom Pircem.

Namizni tenis je sploh silno priljubljena, pa tudi razširjena panoga med dijaki in ostalo mladino. Lansko leto spomlad so ptujski gimnazijci kot ekipa na srednješolskem prvenstvu v Crnomlju odnesli drugo mesto za Kranjem(!).

Ker pa se ta lepa športna panoga razvija v Ptuj izven društev, bi bilo zelo hvaležno in koristno, če bi SD Drava ali TVD Partizan organizirala prvenstvo Ptuja v namiznem tenisu in pozneje formirala v svojem okviru sekcijo za to panogo.

Ob Dnevu republike

— 29. NOVEMBRU

se zahvaljujemo poslovnim prijateljem za dosedanje naklonjenost in jim želimo prijetno praznovanje tega držav. praznika

ARNUGA NEŽICA

vdova
soboslikarstvo in pleskarstvo
PTUJ, BEZJAKOVA UL. 8

PREGL ANA

popravljanje vseh vrst nogavic
PTUJ, CANKARJEVA UL. 2

Gostinski obrat

„PRI POSTI“
Ptuj

SOLOŠI LUDVIK

kotlar
Ptuj

Gostilna in prenočišče

„BELI KRIŽ“

Ptuj

ALOJZ PINOZA

urar
Ptuj

Kolektiv gostilne

„PRI ROZIKI“

Ptuj

Gostinski obrat in bife

„ZUPANČIČ“

Ptuj

Nekatera opravila v decembru

Na polju pospravimo ostanke repe, koruznice, korenja, krmnega ohrova in zelja. Repo spravimo v šupe, kjer ne zamrzne, v kleti ali v zasipnici. Na zasipnici napravimo ventilacijo iz slame ali koruznice. Zmrznjeno repo ne pulimo, niti ne nakladamo dan prej nabrane dokler se ne odtaja.

Koruznica je za naše krmne okolnosti važna kрма, zato je ne puščamo na polju. Ko se snopi koruznice suhi, jo spravimo pod streho ali v kopico k postavljemo stebri. Snope odvezujemo od spodaj tako, da ostane vrh kopice do konca porabe kot varna streha. Koruznica, požeta vsaj v oktobru zaleže v krmu toliko, kot 80 dkg slabega sena ali 80 dkg ovsenih plev ali 20 dkg zrna koruze ali 18 dkg zrna ovsu. Koruznico na kratko zrežemo, pomešamo med seno, peso, repo itd. Korenje pri puljenju dobro očistimo zemlje, spravimo na varno enako kot repo in primeroma dodajemo mladi živini in pitancem. Ima izredno zdravilno in krepi moč.

Krmni ohrov je osvežujoč dodatek suhi krmu, zelje pa igra vidno vlogo v prehrani človeka.

Nezasejane površine globoko preorjemo. Za krompir, peso, koruzo in evas pognojimo s hlevskim gnojem celotne površine in gnoj plitko podorjemo.

Ob spraviljanju repe imamo dovolj repne cime. Krmljenje cime povzroča drisko, mleko dobi grenki priokus, zato primesamo cimi suho seno.

Pridelek gomoljev repe in pese čuvamo za poznejše zimske dni, ko manjka paše. Voda za napanje naj bo mlačna (ne led), da žival ne zboli.

Zalogo krmne razporedimo primerno zalogam in zahtevam, ki jih stavimo na živali. Tehtanja krmne ni, zato zalogo ocenimo z merjenjem zasedenega prostora, kjer se kрма nahaja. V 1 m² prostora je približno 60 kg sena, če je silačeno že vsaj 6 mesecev. Ko smo dobili količino krmne, jo porazdelimo vse do 1. junija. Pod ostrejšim razdelimo krmno med posamezne ščarnike in vemo koliko ščarnikov smemo izprazniti v posameznem mesecu, da prekmimo živino do nove košnje. Krmni obroki se morajo zadositi predvideti po teži živali in po namenu krmjenja za prirastek, mlečnost, brejost, vožnjo, pitanje itd. Izstradana žival se tekom poletja težko opomore in ne daje nikakih koristi.

Krma se mora pretresti, odstraniti prah šibe in druge trde predmete, ki kvarijo zdravje živali. Obroki krmne naj bodo zmerni, vendar zadostni.

Letošnji pridelek krmne so sicer obilni, vendar je treba varčno razporediti porabo. Seno in otavo smo spravljali v deževnih dneh, kosili pozno, zato njena vrednost ni visoka. To izpopolnimo z dodatkom detelje in močnih krmil.

Pri krmiljenju okopavin (pesa, repa in korenje) je potrebno paziti. Dajemo jih onim vrstam živali in tisti skupini, ki bo okopavine najbolje izkoristila.

Zimskemu krmiljenju moramo v vsakem primeru dodati krmno apno in rdečo sol, da žival suho krmno bolje prebavi.

Suho krmno dopolnimo z dodatkom silaže ali okopavin, da vsaj delno nadomestimo naravno krmljenje živali tako kot med poletjem.

Pitanje svinj je mnogokrat napadno. Prašiču v dobi pitanja ne dajemo polne količine krompirja ali zrnate krmne. Počasno pitanje je drago. Ko prašič doraste in smo se odločili za pitanje, je po-

Francé Novak

trebno računsko ugotoviti, katere krmila so v domači proizvodnji najcenejša in bodo najhitreje dosegla naš namen. Obilo mesa ali masti?

Vsak živ organizem, tako tudi prašičji, porabi krmno za izvrševanje funkcij v svojem organizmu. Temu delu krmne pravimo »vzdržna kрма«. Kрма, ki smo je dali več, kot je treba za vzdrževanje telesnih funkcij, ustvarja prirastek mesa, masti in ostalih delov organizma. Temu prirastku pravimo »produkcija«, krmni pa »produkcijska ali proizvodna kрма«.

Za lažje razumevanje si predstavimo, da vozi avto prazen sem in tja po cesti. Ko smo vozili naložili tovor za prevoz, porabi avto sicer nekaj več goriva kot v prazni vožnji. Cima več je praznih voženj, tem več goriva porabimo. Enako je pri počasnem pitanju živali.

Zaradi tega je potrebno pričeti s polno količino produkcijske krmne in krmiti prašiča čim prej. Seveda je treba pokladati samo ono količino, ki jo prašič dobro prebavi in izkoristi.

Vsa kрма mora biti nepokvarjena, primerno pripravljena, brez blata in brez zdravju škarnih snovi. Ni dobro misliti, da je za prašiča ves dobro. Med pitanjem naj ima prašič čim več miru, zato mu odredimo tesen prostor. Nastiljaj bo suh, da miruje žival, in naj bo brez golazni (uš in podgan). Skrbimo, da je blato mehko, če ne, dajamo grenko sol, odpadke zelenjave ali kislo mleko.

Na vrtu spravljamo endivijo, por, zeleno korenje, peteršilj, redkev, radič, zelje, kelj in ostalo zelenjavo.

Endivijo spravimo suho v klet ali v za to pripravljene jame. Cima več je teme in čim toplejši je prostor, tem prej bo endivija bela, pa tudi nagnita. V hladnejšem, svetlem prostoru ostane endivija sveže-zelena daleč preko novega leta.

Por, zelje in kelj spravimo v malo vlažen pesek. Peteršilj damo v zabojčke ali sode napolnjene s peskom. Posode navrtamo v slojih tako, kot jih pozneje vložimo v pečene sloje. Glavica sadike naj bo tik odprtine, da požene zel, katero režejo gospodinjice za okusno kuhinjo.

Radič vložimo povezan v snopke v zaboj in ga postavimo v klet. Ko želimo solato, damo zaboj na svetlo v topli prostor (kuhinja, goveji hlev itd.), da sadika poganja lističe. Pri zelenem radiču s papirjem pokrijemo zaboj, da je tema. Lističi bodo bledozeleni in krhki.

Repo držimo v kotu, cimo režemo za grenko solato (ki je jako zdravilna), ker pospeši tek. Repa, vložena v sadne tropine ali ribana kot kisel zelje, daje okusno hrano.

Vrtno gredico pognojimo s hlevskim gnojem in prelopatimo. Zemlja naj ostane v grobem stanju. Gnojenje s straniščnikom na vrtu mora biti vedno v pozni jeseni. Tako izgine smrad in marsikaj zdravju škodljivega preko zime. Od umetnih gnojil lahko potrosimo tomasovo moko ali tudi nitrofoskal. Na vsak m² gredice porabimo vsaj 10 dkg tega gnojila.

Trajne okrasne cvetlice, zlasti vrtnice, zavarujemo pred mrazom. Steblo in krono vrtnice ovijemo s slamo ali s smrekovim vejicem, ločjem itd., upognemo v plitko jamico, pritrdimo s kavljem v zemljo in malo osipamo. Pazimo, da ne polomimo stebela med delom ali tekom zime, ko se vrtnica ne vidi iz snega.

Koristno domače gnojilo za vrtno poleg hlevskega gnojila, gnojnice in straniščnika je tudi zemlja iz cestnih jarkov, pepel, kompost, dlaka iz klavnice itd. Ostali odpadki iz klavnice kot: ostanke kože in kosti so tako škodljivi kot ostalo korenje. Navedeni predmeti privabljajo v

gredice voluharje, miši in ostale glodalce, ki delajo večje preglavice med letom. Te rlice najboljše preganjamo s trošenjem apnenega dušika ali karbida. Tega smrada nimajo radi.

Preden zemljišče lopatimo, si napravimo skico gredic z navedbo rastlin, ki smo jih to leto na posamezni gredi gojili. S to skico bomo šli urejati vrt prihodnje leto in pazili, da ne sejemo iste rastline ponovno na isto gredo. Tako, ponovna setev ima za posledico slabe uspehe.

Če gredic ne gnojimo s hlevskim gnojem in je zemlja težka, ilovnata, posipjemo po zrahljani zemlji apneni prah, ki se dobi pri gradnjah oziroma trgovinah s tem materialom. Posipajmo vsaj pol kilograma za vsak kvadratni meter vrta.

Cebelnjak rabi mir. Pazimo na prepih, miši in drugo nadlego, ki bi čebelnjak zgnelo. Če ima čebelnjak družina dovolj zaloge, bo mirovala, se redno čistila in dobro prezimila do pomladi. Preveč izropani panji bodo ostali slabiši vse naslednje leto in potrebovali bodo večjo pozornost.

Gozd postaja živahen v pozni jeseni. Grabimo listje, da živini mehko podložimo in ustvarjamo preproten gnoj za vsakdanji kruh človeštva. Ni sicer pravilno, da odvezujemo steljo leto za letom iz iste parcele gozda. S tem odvezujemo gozdu gnoj. Lesna masa v takem predelu raste počasi, nekatere lesne vrste celo hirajo. Praviloma naj bi grabili listje vsako drugo ali celo vsako tretje leto na istem mestu. Naša ravninska posestva imajo itak nesorazmerje med obdelovalno površino, ki je že več stoletij črpala s poljskimi, vrtnimi, travniškimi, vinski in sadnimi pridelki. Že davno več ne vračamo zemlji zadostnega humusa in ni čudno, da ne pridelamo dovolj kruha. Pa še na nekaj ne smemo pozabiti. Stanovanjske hiše, gospodarstva, tovarne, razširjene ceste, igrišča itd. nastajajo mnogokrat nujno na plodnem svetu. Novih plodnih površin ne pridobivamo v tem sorazmerju. Prebivalstvo narašča, hočemo vedno večji kos kruha in ostale prehrane. Vse to nam narekuje, da mo-

Trgovina z železnino

„Kovina“

Ptuj, Lackova 9

Pri nakupu kovinskih predmetov vas bo gotovo najbolj zadovoljila naša bogata izbira ter solidna postrežba našega kolektiva, ki vam želi prijetno praznovanje državnega praznika — 29. novembra

ramo s plodnimi površinami do bro gospodariti in jih obnavljati z vsemi elementi, ki jih znanost v sedanjih stopnjah najde za pravilne. Sicer bodo pridelki v stalnem nesigurnem upadanju.

Gozd nam je edina spočita rezerva za mnoge kulture, daje nam pa mnogo črne prsti za ojačanje opešanih zemljišč. Vemo pa, da moramo tudi z gozdom pametno gospodariti, sicer doživimo še večjo katastrofo.

Oni dohodki, ki izvirajo iz gozda, spadajo 100-procentno nazaj v gozd. Le tako bomo ohranili del našega narodnega gospodarstva.

Sež lesa za kurivo in tehnične potrebe vršimo preudarno, da ne polomimo podrasla in vršimo oplodno kolobarjenje. Očistimo

pregoste mlade gozdne sestoje, odstranimo lome, rakava in bolna drevesa. S tako nego gozda obvarujemo njegov razvoj.

Preprečimo odplavljanje listja iz gozda, požare, urejajmo izvozno pota na samem mestu, krčimo gozdno plevelna drevesa in trnje, skratka, negujmo gozd.

Ne sekajmo več kot nam je dovoljeno s sečnim dovoljenjem in v času, ki je za seč dovoljen. Uporabljajmo za kurivo najprej drevesa, ki so morda v sadovnjaku, zlasti pa suha in po kaparju uničena sadna drevesa, šele potem sekajmo v gozdu samem rastna drevesa.

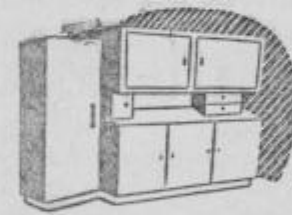
Za kurjavo porabimo vse, kar smo dobili s sečnjo: vejevje, okroglice in štorje.

Galanterija in papirnica

PTUJ, Bezjakova ulica 2

Kot doslej, vas bomo tudi v bodoče solidno postregli v naši trgovini, ki ima v zalogi samo kvalitetno blago ter vse šolske potrebščine

Želimo vam prijetno praznovanje Dneva republike!

SPLOŠNO

MIZARSTVO IN ŽAGA

PTUJ, Na pristanu 6

Obenem z željo, da bi čimprijetneje praznovali 29. november

— 11. obletnico nastanka naše republike FLRJ —

vam sporočamo, da vestno in točno izvršujemo vsa naročila naših strank in upamo, da nam bodo ostale naklonjene tudi v bodoče

Odlomek iz sodobnega romana

IVAN POTRČ

Na kmetih

Takoj skrajša moram povedati nepoznanemu bralcu, ki bo kdaj prebral te liste, da jih ne bi nikdar popisoval, če ne bi v kajhi, kjer sem tudi sam sedel, našel na nekoga kmečkega poba, doma s Stajerske, in če ma ne bi ta pob al Hedl, kakor se je pisal in kakor smo ga klicali, stisnil nekje za goščo, se pravi, da se mi je zasmilil. Tudi ne bi nikdar popisoval teh listov, če ne bi imel v kartotečni pisarni, v katero so me prignali zjutraj in iz katere so me odgnali zvečer, zlatega časa na valje... In nazadnje, če mi ne bi bil tak strašen dolgčas; jaz pa sem imel že od nekdanj to nevoljo, da sem moral zmeraj kaj skrabeti po papirju.

Skrjala je ta Hedl komaj katero zidni in bi mi skorajda verjel, da so mu ženske zavdale; kajti vse, kar smo zvedeli o njem, je bilo to, da je neko žensko stisnil. Ali dolgi nedeljski popoldnevi so ga omehčali; nekaj hoteli je presedel na pogradu, vedno sem zase, ter gledal nezaujeto po kajhi, kakor kak listak, ki so ga ujeti in spravili v kajho, oči pod črnimi obrvmi so se mu kar

vidoma udirale... Nekaj nedelj je pretuli; hoteli smo ga preteptati; razbijali smo po vratih in klicali paznike — a potem se je neko nedeljsko popoldne začel z nami vred spenjavati po križih. Ali medtem, ko se je kateri od nas drugih vzpel na križe, pomignil dekletom za okni na nasprotnem traktu in znil kakšno, da se je cela kajha zablahljala, je Hedl obvisel na križu, ko da bi ga kdo na klin obesil.

Suhaj Kajč, nemiren kakor vidra in stegnenj ko trska, je postojal, da bi videl, kam fant zija; zagledal je na oni strani prsato in v lica zabuhlo jetnico — ne, ni se motil! — in povedal: »Dora! ga marita.«

Kaznjenci so se zasmejali, fant pa se je spustil s križev, zlezal nazaj na pograd in čez dolgo časa zaklel. »Preklete babe!« Tako si je dal duška, kar se je zgodilo potem še večkrat, a tulli ni več. To je bila prava sreča za nas, pa tudi za nj; kajti še malo bi naj vpil, pa bi ga premestili, da ne bi samega sebe več prepoznal. Vendar pa je soba po teh njegovih preklelih babah še bolj

za gotovo vedela, da so bile ženske tiste, ki so se mu zadržale v srce; nekaj dni nas je spravljalo to v dobro voljo, potem pa smo set udi tega preobdelali. Hedi ni bil za sobo sčasoma nikak eksplamirar več.

Prislo je še eno nedeljsko popoldne, dolgo in emolično kot vigilijski na kvadratni petek, in Hedi je na vsem lepem znova zatulil. Nismo čakali, polili smo ga z vodo in ga na mrtve viže pretepli. Obležal je in nas gledal ko preplašeno živinco, a tulli ni več. Ponoči pa, ko sem se prebudit in ga zagledal, kako leži vznak in z očmi, odprtimi na široko — ležala sva vstrice — sem ga začel pregovarjati. Naj neha s takimi komedijami. Zamilil se mi je, ne bi vedel zapisati, zakaj, in rekel sem mu, da ga bo to tuljenje in večno tuhtanje čisto zdelalo in tudi uničilo... — pokopalo ga bo in nikdar več ne bo z nobeno plesal...

Poslušal me je, precej časa, in zatem počasi bolj izgovoril, ko povedal, misel za misljo:

»Kaj bi plesal? Ne imejte me za norca! One, ženske so zaplesale! Po meni so zaplesale...«

Zbal sem se že, da bo znova zatulil, da bo zahlpal, na dolgo in nepotolajljivo, kakor je vedel jadikovati samo on, a je začel preklinjati — a v taki noči brez sna, ko ni in ni hotelo biti spanca od nikoder, je pričel potem, ko se je izkilel, tudi govoriti.

Preklel je vse. Preklel je breg, ki mu je nakopal nesrečo; preklel hišo in prekleto uro, ko je prestopil prag tistega hrama; preklel ženske, neke preklele Toplečke, zaradi katerih je sedel. Zadnje, te ženske, te Toplečke, so ga, kakor je kazalo, do kraja pokopale — te je najhujše preklinjal. Kazalo pa je tudi, da je vseeno pustil svoje srce tam nekje, al na tistem bregu al v hiši al pri ženskah; vse ga je mučilo. Sedel je, potisnil glavo med dlani in zagrebel prste v pristržene skuštrane lase... vedno je končal s Toplečkami, vedno mu je pri njih vzelo kletev in besedo. Potem si silil na koncu samo še njegovo počasno in globoko dihanje, da je bilo, ko da bi vzdihoval.

Skrjala niso mogli iz vsega tega preklinjanja kdo ve kaj razbrati, vedno bolj pa je bilo videti, da bodita nesrečnemu mladeniču po glavi dve hiši ali dve kmetiji — to je Toplekova, kjer so živele tiste preklele Toplečke, in njihova, to je Hedlova al njegova domačija. Hiši al kmetiji sta mogli biti precej blizu, a tudi precej na slemenu. Ena je bila na enem bregu, druga na drugem, da sta se brega, kolikor jih ni zakrivalo sadno drevje, skoraj gledali;

mejo med kmetijama so delale jelše al jarek, ki je tekkel med samim koreninjem.

Vse to, da, samotna sosesčina in dekleta na drugem bregu, bi ne bilo za fanta še nikake narečja, čeprav bi se mladi Hedlov Južek lahko tudi zagledal v katero od Toplekovih, vseeno; v starejšo al v mlajšo, se pravi, zagledal se al pa se vsaj kaklo zapletel s katero al pa tudi z obema, no, kar bi tudi ne bila nesreča, kakor sem že zapisal. Toda prišla je vojna, prišli so Nemci, Lacko je začel s partizani, skratka, kmečkega človeka niso več pustili pri miru ne Nemci ne Lackovi. Tako se je potem zgodilo, da se je najprevo za Topleka, nazadnje pa tudi za mladega Hedla vse na narobešnje plat in v nesrečo obrnilo.

Ta Toplek, Toplečkin mož in oče dveh deklet, ki sta v takih zmešanih letih druga za drugo hodili v šolo, najprej v slovensko, zatem v nemško in nazadnje znova v slovensko ter jo končale, je bil v samostih letih lep in visok fant; črni lasje in temna rjavkasta koža so mešali ženskam glave. Zagledal se je v Kovačevu, ona v njega, al ta ljubez se je iznenada in na hitro razdril. Na lepem se je vrnil iz Srbije Rudl, tri leta starejši Toplekov brat, odločil naredniško sabljo in končal s podoficijsko kariero, po hišah pa so začeli govoriti, da je moral stari Toplek čez noč odšteti težke jurje. Stari je plačal, ker je moral plačati, saj je imel denar; kmalu zatem pa je prišel

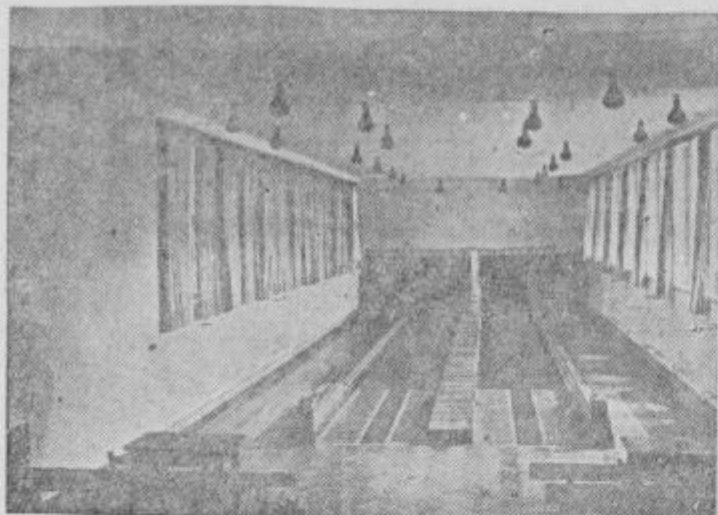
vročega in soparnega letnega dne nasekan domov, se zaklenil v hram in se z dvocevko potil. Stara je ostala brez moza, izkazalo pa se je tudi, da prav tako brez denarja. Zadnje je bilo toliko huje in za mlajšega, ker si je narednik poiskal neko kmetičko in se v kratkem tja oženil. Stara bi morala spraviti doto, odšteti bi morala jurje, če ne ona, pa mlajši sin, tisti, ki je nameraval ostati doma in vzeti mlado Kovačico. Do te ženitve pa nikdar ni prišlo; tolikega denarja ni imel, zemlje, ki bi jo Toplekov potem tako al tako prodal, po ni hotel trgati od domačije. Tako se je zgodilo, da je žlahtna narednikove neveste izbrala neko sestranjo, Krefčko, in mladi Toplek je moral Kovačico pustiti.

O tej sestranji, ki je prišla na Toplekove iz druge fare, so se takrat raznesle govorice, da je hodila šest let v prvi razred in da se ni naučila niti podpisati; ob neki priložnosti — bila je žena Toplekovem in prvič noseča — je od mase gredje pokazala ženskam dva dinarja in rekla: »Ženske, denar imam! Za mlado ženo, bratnega moža, in za bratne so se šteli vsi Topleki, to ni bilo kdo ve kako laskavo; al naj je bilo tisto o nevesti resnično al ne, naj so Kovačeve takšne govorice še toliko raznesale, minila so leta in po hišah o mladi Toplečki niso več govorili. Če sta se hotela mlada dva rešiti dolgov in plačevati davke, sta morala trdo prijeti za delo; za zadnje, za delo, pa je ženska bila; a tudi Ko-

Kegljaci, zdravo!

Na stadionu »Drave« v Ptuj je v polnem teku dovrševanje dvosteznega kegljišča, ki se ga ptujski kegljaci že dolgo želijo, ker kegljišče v Ljudskem vrtu ne ustreza več potrebam tega športa in njegovemu razmahu, ki zahteva dvostezno kegljišče. Otvoritev novega kegljišča na

»Drave« pri »Roziki«, na katerem bo prikazano delo z uspehi letošnjega leta in obenem spored dela za leto 1955. Upajmo, da bo tovrstni šport privabil med članstvo Kegljiskega kluba tudi mladino obeh spolov ter da bo sčasoma ptujski ženska vrsta pomnožena.

stadionu »Drave« bo najbrž 15. januarja 1955, dotlej pa bodo še vaje v Ljudskem vrtu. Ustanovljen je tudi ženski krožek z 12 članicami, med katerimi je nekaj vidnih talentov, ki mnogo obetajo že od prvih pomladnih nastopov.

V nedeljo, 28. in v ponedeljek, 29. novembra t. l. bo v Ljudskem vrtu veliko nagradno tekmovanje z lepimi dobitki, na katerem se bosta pomerili moška in ženska vrsta. Kot gledalci so povabljeni vsi, ki jih zanima tovrstni šport.

V dneh od 6. do 18. decembra bo tekmovanje za naslov prvaka in prvakinja Ptuja za leto 1954. Na dan 18. decembra pa bo občni zbor Kegljiskega kluba

Ob Dnevu republike pošiljamo tovariške pozdrave vsem delovnim ljudem Ptuja in krajev ptujskega okraja, zlasti pa članom in članicam našega kluba ter jim želimo prijetno praznovanje državnega praznika — 29. novembra.

Odbor

DEŽURNA SPECERJSKA TRGOVINA

v soboto, 27. novembra, popoldne: Trgovsko podjetje »Izbrina« — poslovalnica »Jelen« v Lackovi ul. 1 (pri Lobniku).

DEŽURNA TRAFIKA

v soboto, 27. novembra, popoldne: Trafika na Ljutomerski cesti (Pavko).

Cene na ptujskem živilskem trgu

v sredo, dne 24. novembra 1954.

za liter, kilogram ali kos
Cebula 25—30, česen 100, fi-
žol 50—60, hren 60—70, motovi-
lec 100, krompir 10, koleraba
60, cvetača 50, peteršilj 25—35,
pesa 20—25, redkev 20—25, por-
30—35, solata endiv. 40—50, so-
lata v glavah 40—50, špinata 60,
rdeče zelje 20—25, zelje v gla-
vah 18—20, zelena 40, korenček
30—35, ohrovt 20—25, radič 100,
kisló zelje 45, kisló repa 20.

Koruzna 25, pšenica 25, proso
30, ajdova moka 45, koruzni
zdrob 40, ajdova kaša 100, pro-
sena kaša 70.

Maslo surovo 400, zaseka 270,
mleko 20, smetana 100—120, sir
40—70.

Kokoši 250—400, piščanci 200
do 500, purani 700—1000.

Jabolka 30—50, hruške 30—50,
grozdje 40—60, orehi 120.

Kostanj 40, kostanj pečen 60,
gobe sive 60, jajca 17—18.

TELOVADCI

TELOVADKINJE!

K urniku telovadbe »Partiza-
na« v Mladiki, gimnaziji in
obrti šoli je treba še pristaviti,
da imajo pionirke telovadbo v
torek in četrtek dopoldne od 9.
do 10. ure in jih vodi tov. Hor-
vatova, pionirji pa v sredo in
petek dopoldne od 9. do 10. ure
pod vodstvom tov. Zupaničeve
v telovadnici obrtne šole pri
OLO Ptuj.

Telovadba cicibanov in cici-
bank je v sredo in soboto med
13.45 in 14.30 v telovadnici Mla-
dike pod vodstvom tov. Izakar-
jeve.

Iz pisarne TD Partizan
Ptuj

VELEBLAGOVNICA

•MERKUR•

PTUJ tel. 77

Pri izbiri daril za Dan republike in poznejše praznike ter druge priložnosti vam bomo lahko postregli z najrazličnejšo izbiro:

manufakturnega in galanterijskega blaga, konfekcije, pohištva, stanovanjske opreme, elektromateriala in posode, otroških igrar in raznovrstnih pijač, radijskih aparatov, ur itd.

Pričakujemo vašo naklonjenost ter vam zagotavljamo solidno in točno postrežbo, obenem pa vam pošiljamo tovariške čestitke za državni praznik — 29. november!

Okrajno gledališče Ptuj

Petek, 26. nov., ob 17. (5.) uri:

Hans Tiemeyer: »MLADOST

PRED SODIŠČEM«, razprava
pred sodiščem za mladoletnike,
v dveh dejanjih. Četrtili! Go-
stovanje v Kidričevem (dvo-
rana »Gradis«).

Nedelja, 28. nov., ob 15. (3.) uri:

Hans Tiemeyer: »MLADOST
PRED SODIŠČEM«, razprava
pred sodiščem za mladoletnike,
v dveh dejanjih. Peti del!

Sreda, 1. dec., ob 20. (8.) uri:

Hans Tiemeyer: »MLADOST
PRED SODIŠČEM«, razprava
pred sodiščem za mladoletnike,
v dveh dejanjih. Šesti del!

Četrtek, 2. dec., ob 14. (2.) uri:

Hans Tiemeyer: »MLADOST
PRED SODIŠČEM«, razprava
pred sodiščem za mladoletnike,
v dveh dejanjih. Sedmi del! —
Mladinski abonma!

Predprodaja vstopnic pri gledališki blagajni dan pred pred-
stavo in na dan predstave od
15. do 17. ure, ob nedeljah od
9. do 11. ure ter eno uro pred
predstavo. — Rezerviranje vstop-
nic dopoldne v gledališki pisar-
ni, telefon šte. 71.

Divji Zahod

Stari Sam Doodley je praznoval svojo stoletnico. Seveda so ga napadli novinarji!

»Ali nam lahko poveste, čemu se morate zahvaliti, da ste doživeli takšno visoko starost?«

»Agentom federalne policije!« je dejal stari Sam in debelo pljunil.

Novinarji so radovedni pripravili svoje note: »Nemogoče!«

»Kako nemogoče!« se je razburil stari Sam. »Saj prav agenti policije niso nikoli mogli do-
gnati, kdo je ubil Jacka Deweya...«

Objave in oglasi

ZAHVALA

vsem, ki so spremljali mojega
moža in dragega očeta

FILIPA SLABE

iz Krčevine pri Ptuj

na njegov zadnji poti ter daro-
vali številne vence in cvetje.
Prav posebno zahvalo izrekam
osebju Splošne bolnice v Ptuj,
ki so mu nudili zadnjo pomoč.
Zahvaljujem se tudi vsem osta-
lim, ki so mi stali ob težkih
urah mojega moža ob strani.

Krčevina, dne 20. nov. 1954.

Zalujotič: žena Marija, sin
Drago in hčerka Marija.

MESTNI KINO PTUJ

predvaja od 26. do 29. novembra
nemški barvni film »ZEMLJA
SMEHLJAJA« in od 30. novem-
bra do 2. decembra mehiški
film »SOLEDADIN SALA«.

SKOPANO SLAMO LAHKO
UGODNO PRODATE! Vsako
količino škopane slame od-
kupiše Pletarna Ptuj.

PRODAMO večje število mladih
PRASIČEV v starosti od dveh
do treh mesecev zelo dobre
pasme. Kobilarna Turnišče pri
Ptuj.

Pri delu se je 18. novembra 1954 smrtno ponesrečil
član našega kolektiva

Hrga Feliks

doma s Trnovskega vrha pri Ptuj. Ohranili ga bomo
v spominu!

KOLEKTIV »GRADIS« KIDRIČEVO

PLETARJI!

Ce hočete na svojem domu izdelovati zelene košare za
balone, se takoj prijavite v podjetju »VRBA« (Pletarna)
PTUJ, Pletarska ulica št. 2

ANONIJA

Trgovsko podjetje na veliko
PTUJ

Ob zadovoljstvu, da smo doslej izpolnjevali želje naših odje-
malcev in dobavljali kvalitetno blago, pričakujemo tudi v bodoče
njihovo naklonjenost ter jim pošiljamo za Praznik republike
tovariške pozdrave

vačeva dekleta so se z leti po-
možila in si nakopala vsaka
svojo skrb. Toplečka se je
vpregla v delo in rodila dve
hčerki. Če je hotela, da sta s
Toplekom ostala na gruntu, si
je morala vsak dan brisati pot;
nič ji ni bilo prihranjeno, ka-
kor nobeni kmečki ne.

Prav tisti čas, ko sta začeli
hčerki odrasčati in pomagati s
pašo in doma, se je znova vse
zmešalo, tokrat na svetu. Skozi
noč so šle po vodi Toplekove
nade in govornice, kako se bo
nazadnje je izkopal iz dolgov in
kako bo začel pripravljati hčer-
kama doto. Topleka so začeli
klicati v rezervno, skoraj vsaka
dva meseca; to je trpelo kakšno
leto, potem pa je Jugoslavija šla;
Topleka so nekje pri Nišu ujeli
in ga poslali preko Bolgarije in
Romunije in Madžarske v Nem-
čijo, čez pol leta pa ga poslali
— bil je Stajerc — domov. Do-
ma se je zaklel, da ga nikakršna
soldaščina ne bo več videla.
Tako je potem tudi bilo. Toplek
in še neki drugi kmet, neki
Gočev, enake starosti kot on,
tudi oženjen in z otroki kot on,
sta začela čez leto ali kaj, ko bi
morala k vermanšafu in ekser-
ciirati, bledeti in hirati; kar
videle so se, kako ju je jemalo.
Toplek je oblezel, da so ga mo-
rali voziti h komisijam; ne iz
meseca v mesec, iz dneva v dan
se je sušil. Ženska, Toplečko,
je začela skrbeti, toda moč je
pokasileval in jo tolažil: »Pot-
trpi, Zefa, potrpi! Vsaka stvar
na svetu ima svoj konec; tudi
ta zmešnjava, vse to z lenci
in z Lackovimi, ga bo imele. Ko

bo vse to mimo, boš videla —
pol leta, pa bom na nogah.
Kmečki človek si mora sam po-
magati. Tako je, Zefa!« Zgle-
doval se je v ženo, z očmi, ki
so bile vedno večje in vedno
bolj udrti, in ko je videl, da
si ga s strahom in z usmilje-
njem ogleduje, se je na pol
dvignil na ležišču in z ihto
vprašal, ne da bi umaknil oči
z ženske: »Kakšen hasek pa bi
imela, če me na fronti raznese,
ali pa me partizani... oh, Je-
zus?«

Tako je govoril, na tihem pa je
bil srečen, da se je tudi parti-
zanski zmešnjavi ogledil in da mu
ne bo mogli nikoli nihče niče-
sar očitati, pa naj se obrne tako
ali tako. No, zmešnjave je bilo
res nekega dne konec, toda še
prej kot čez pol leta se je vse
drugače in na nesrečo obrnilo
ta nesreča pa se je potem zva-
bila tudi na Hedlovega.

Pri Hedlovih je bilo razen
matere in babice še petero otrok
traj dekleta in dva fanta. Mati
je bila stara in posušena ženi-
ca, ves božji dan se je premi-
kala po hiši in priganjala lene
in odrasajoče otroke, hkrati pa
je bila slepa za namlašega, to
je prav za tega Južeka, kar je
bilo otroku prav tako v nesre-
čo ko Toplekov breg. Moškega
očeta otrok je pobralo, ko so
bili otroci sredi šolanja, prece-
let pred Nemci, in pri hiši ni
bilo več drugega spomina nanj;
kot spomin na njegovo naglo
in zatikajočo se govorico. Enako
kot njega, ki je trohnel, ni bilo
tudi pri hiši babice, čeprav je
ta še živela; cele dneve je pre-
čepela s sklenjenimi rokami na

postelji v kotu hiše, iz hrama
na svetlo pa je prihajala samo
v poletnih dnevih, ko je bilo v
hiši presoparno; vse dni in vse
noči je premolila in klicala
smrt, umrla pa ni.

Pri hiši se gospodarile žen-
ske; temu gospodarjenju si pri
Hedlovih lahko rekel tudi mu-
ljenje; kajti ženska mula in tr-
ma sta bili pri hiši, tisto, s čim-
er so vse dosegle; mulje pa so
so se dekleta druga na drugo
matj nanje, vse tri pa na ma-
ter. Kar koli je mati storila
kar koli je rekla, nič jim ni bilo
po volji. Če se je nedeljsko
popoldne zasedla pri lahti in
prišla na večer k hramu, doma
pa začela vzdihovati in stokati:
»V grob me boste spravile...
grozne ženske ste... zaradi vas
tuh poslujem...«, so jo druga
za drugo zavračale: »Kaj pa
zavite okoli? Doma bi sedeli in
na nas rožni venec molili, b
vsaj malo prej v nebesa pri-
šli!« Najmlajša, ki je bila naj-
bolj samosvoja in najbolj odre-
zava, jo je na lepem vprašala:
»Je že pozabila, kako je bilo
ko je bila sama mlada. Takšna
hudočija lastnih hčera je ženi-
co vrgla; zahtela je, si potegne
la ruto na oči in pokrila z ro-
kami obličje; vrgla se je na po-
steljo in zmesala, ne da bi se
ponorel razpravila; slekla se je
lele sredi noči ali proti jutru,
ko se je prebudila v hiši; se je
mašel tih tedni; niso se več
vrovarjale, niti matj hčera niti
hčere matere. Najstarejša, za
katerega so vsi vedeli, da bo
doma prevezel, tih je zaradi tega
mutilen, večkrat pregnan...
skoli hrama in preklinjal, da

se je kar kadijo. Ta bi z leti
hišo tudi prevetril, če ne prej,
ko bi se ženske pomožile vsa-
ka na svoj konec sveta, tudi
začo, kakor so rekale, da se ne
bi nikoli več srečale — toda
tega Hedla so Nemci aprila
petinštiridesetega, kak dan pred
koncem, ko so bežali, ustrelili.
Hišo samo pa zažgali. Storil je
strašno in nečloveško smrt.
Nemci so ga zvezali, ga obesili
za pete na gredelj vodnjaka ter
mu prestrelili prsi in vrat. Vod-
njak je bil komaj dva ali tri
metre od hiše, tako da potem
ni bilo mogoče nikoli zvedeti
natančno ali ga je pobralo zato,
ker mu je stekla kri, ali pa je
končal od sile, se pravi od hiše
ko je ta zgorela. Grozotni zlo-
čin je bil zadnje, kar so Nemci
prizadejali ljudem, masčevali
pa so se nad Hedlovim zaradi
vojaka, ki ga je ustrelil pred
hišo nek Strafelov, na pol skri-
val in na pol partizan; za zad-
njega se je izdal. Ta strel je
bil razen rekviziti Strafelov-
edina akcija nad Nemci, takoj
zatem je pobegnil. Z njim so
se umaknile v bližnje hoste tu-
di ženske, vsa tri dekleta in
matj z njimi. Doma sta ostala
samo starejši Hedlov in babica.
Hedl je hotel Nemcem, ki so
obkolili hišo, povedati, kdo je
Nemca, ki je prišel pit vodo
ustrelil, toda Nemci ga niso
poslušali. Na kratko so oarvali
in prav tako na naglo, kakor so
prišli, so tudi odšli. Babico, ki
je ostala v goreči hiši so ljudje
— Hedlovo opečeno telo
brez las in v osmojenih obleki
— je visela z obesa, pa je
ostalo Hedlci za večne čase

strašen spomin na nemško sol-
daško pravico, ki je segla
po sinu in po mladem gospodar-
darju ter se zmesla nad Strafe-
lovo partizansčino. Kmetica je
videla v tem, pa tudi v smrti
babice, ki so jo pokopali še
istega aprila, kazen božjo: ta
kazen božja pa je zadelo Hedlo-
vo družino prav zaradi deklet,
ker so se, kakor so po vasi tudi
govorili, vlačile s Strafelom in ga
pomagale skrivati. Takšne go-
vorice je raznašala stara toliko
časa, dokler niso prišle na uho
Strafelu in dokler ni prišle ta
nad njo in ti zagrozil s pištolo,
češ da bo še njo počil.

Bilo je prve dni po nemškem
koncu, ko je bil Strafelov mati
bog v deželi in se je tudi ženi-
ca starejša Hedlova, Stara
Hedla, je bila do zadnjega la-
su na glavi preopričana, da jem-
lje hčer, ker bi se rad polako-
tiall grunta, posej, ko so ji
spravili Francija njenega nesre-
čnega otroka in ubogega mar-
tinka. Prepričana je bila tudi, da
so vse tri hčere krive, da je
prišlo do te zanj tako grozne
nesreče in izgube; Strafelov je
plesal okoli vseh treh. Do kraja
se je sporekla z dekleti. A če
se je doslej jezila nanje, se je
poslej ko je prišel Strafel in
v hramu s pištolo mahal za
njo, bila deklet in Strafele
območnila je, začela je z mulo.
Po vseh teh nesrečah ji je ostal
samo še en otrok, to je bil na-
mlajši pri hiši, Južek. Zbedel
je nad njim ko staro nad pri-
branjenimi božjaki. Naj je po-
čel, kar je počel, za nič na svet-
bi mu ne rekla besede, samo č-
je zaslišala da otroku godi, do-

mačija pa je postala zanj pe-
kel. Hodila je okoli požganega
hrama in pisano pogledovala po
ljudih, ki jih je Strafelov, po-
sihmal veliki partizan, zmobili-
ziral, da so mu spravljali hišo
pod streho. »Čakaj, čakaj, tudi
tebe, steklač bo polskalol!« je
sikalala prede in klicala preket-
stvo nad nezaželenega zeta in
nad hčere. Prekletstvo je hišo
res tudi zadelo, vendar pa ni
prizadel Strafele in njegovih
treh strašnih žensk... — zadelo
je njo in tistega, ki ji je ostal
in ki ga je imela edinega še na
svetu.

Vse to se je dogajalo tako,
kakor mi je moj sosed in ne-
rečni kmečki kamerad, ko se
mu je nekega dne jezilo razve-
zati, začel pripovedovati ter mi
potem v dolgih kazniških
nočeh, ko se nobenemu ni lju-
bilo spati, tudi vse do konca
povedal. Zadnje, kar je bilo zanj
najhuje ga je zadelo tu, v kaj-
hi; a za to smo zvedeli šele ko
ga ni bilo več med nami. Pa
tudi do tega je moral priti, in
bogve, zakaj je bila še ta zad-
nja nesreča zanj: dobra. Godilo
je zgodilo pa se je tako. —
toda Hedl je začel ko po na-
vadi, s preklinjanjem.

Na željo naših bralcev, naj
bi v »Ptujskem tedniku« ob-
javljali zanimiv podlistek, bo-
mo v Novim letom 1955 redno
nadaljevali ta sodobni roman,
za katerega je veliko zanimanje,
naj ga je pisal naš domači pi-
satelj Ivan Potrč. Kritiko tega
romana smo že objavili v šte-
v. 20 — 30. julija 1954 v našem
listu. Op. ured.

Ali nam je potrebna po delu se telovadba?

Mislím, da bo le malo takih, ki bodo na zgornje vprašanje zmajali z glavo in dali odklonilen odgovor. O koristnosti telovadbe za ljudi vseh poklicev, posebej pa še za mladino, se je že toliko govorilo in pisalo, da lahko mirne duše opustimo načelno razpravljanje in pogledamo to stvar tudi z druge strani. Zanima nas, kako gleda na to vprašanje fiziologija in kakšne zahteve postavlja na izvedbo telovadne ure. Znano je, da zaposluje poklicno delo več ali manj le posamezne skupine mišic, po daljšem času, ko se delu privadimo, postanejo gibi takorekoč podzavestni; človek dela skoraj mehanično. Res je, da nam taka priučitev k delu v poklicu zelo koristi, saj se na ta način manj utrudimo. Po drugi strani pa nam povzroča tudi veliko škodo. Nenehno naprezanje posameznih skupin mišic povzroča, da postajamo nekam okorni in trdi; zlasti usodno pa je to za mladino, ki dorašča. Ta ponavadi najbolj trpi zaradi takega enostranskega razvoja in tako postane pozneje žrtev poklicnega dela. V dobi največjega in najhitrejšega razvoja so najbolj dovzetni za različne motnje; dovolj je, da deluje le ena sama nekaj let, pa da se razvoj obrne v nepravo smer; namesto skladne rasti se pojavijo različne napake v gradnji okostja napake v držji in podobno. Množični pregledi šolskih otrok nam odkrivajo slabo zdravstveno stanje šolske mladine. Procent takih, ki imajo konstitucijske napake pa je zelo visok. Res je, da obstajajo zato tudi objektivni razlogi, toda vse preveč posplošujemo, ko krivimo za tako stanje podhranjenost, enostransko prehrano itd. V rokah imamo učinkovito orožje za borbo proti temu zlu. Problem, ki ga moramo, bilo nam ljubo ali ne, imenovati že socialni — saj gre za zdrav in nemoten razvoj mlade generacije ter del-

lazmožnost in zdravje starejših — moramo začeti reševati pri korenu. Borba proti njemu mora postati ena od temeljnih gesel pri dviganju zdravstvene kulture naših ljudi. Borba proti alkoholizmu naj dobi notranjo vsebino ne v deklaracijah raznih društev, temveč ji naj da to vsebino program in delo telovadnih organizacij in društev.

»Zdrav duh v zdravem telesu« naj bo vodilno geslo v tej borbi. V njem je zajeta vsebina dela telovadnih organizacij. Le žal, da se veliko premalo ustavljamo ob tem geslu, veliko premaio oglašujemo v njegovo bistvo. Res, da se uspeh in rezultat udejstvovanja v telovadnih organizacijah ne more pokazati v enem, dveh in tudi ne v treh letih. Uspeh tega dela bo viden šele takrat, ko homo z zadovoljstvom obcu dovali mlada, krepka in zdrava telesa. Mladí rod, ki bo doraščal v telovadnicah in na igriščih bo izpolnil zahteve, ki jih je postavil človeku veliki fiziolog Pavlov ko je dejal: Človek je najvišji produkt zemlje in narave, človek je najnatančnejši sistem. Zato, da

Kolektiv

Gostilne Breg PTUJ

vam želi prijetno praznovanje Dneva republike in vas vabi na pristno kapljico

GRADBENO PODJETJE

Drava

Ptuj, Masarykova ul. 5

Vsem dosedanjim investitorjem se zahvaljujemo za izkazano nam zaupanje in jim zagotavljamo, da bomo tudi v bodoče vestno izvrševali prevzeta dela.

Obenem pošiljamo vsem delovnim ljudem našega okraja in sosednjih okrajev tovariške pozdrave za Praznik republike!

more uživati zaklade narave, mora biti zdrav, močan in pameten.

Cicibani, mladina, delovni človek mesta in vasi, vključni se v naše vrste! Telovadnice so odprte in Te vabijo. Vstopi vanje in se pridruži tistim, ki jim telovadba ni le razvedrilo, temveč nujna potreba za lastni telesni in duševni razvoj!

Katica Bračko

MALI OGLASI

Par novih čevljev je najdenih v Ptuj. Vprašajte na postaji LM Ptuj.

Štiricevni radio v dobrem stanju prodam. Sagadin Ivan, Slovenja vas 31. p. Hajdina.

K DNEVU REPUBLIKE čestitamo vsem delovnim ljudem in želimo mnogo uspehov!

DELOVNI KOLEKTIV

Mesnina Ptuj

PTUJSKI **TEDNIK** PTUJSKI **TEDNIK**

Naročnikom in bralcem ter dopisnikom „Ptuj-skega tednika“ želimo prijetno praznovanje Dneva republike ter jim sporočamo, da bo št. 49-54 glede na obsežno št. 47—48-54 izšla šele 10. decembra 1954.

Uprava in uredništvo.

Dobesedno

Peter ne trpi ženine prijateljice Majde, toda Majda kljub temu pogosto zahaja k Petrovi ženi. Peter prenaša njeno prisotnost s stočnim molkom, nekoč pa pobesni:

— Zenkica, srček, ali ne bi šli nocoj z Majdo v kino? Preskrbel bi vama vstopnici za film »Jaz in moja žena«. Pravi, da je sijajen. V časopisu piše, da je tako smešen, da pri njem umreš od smeha!

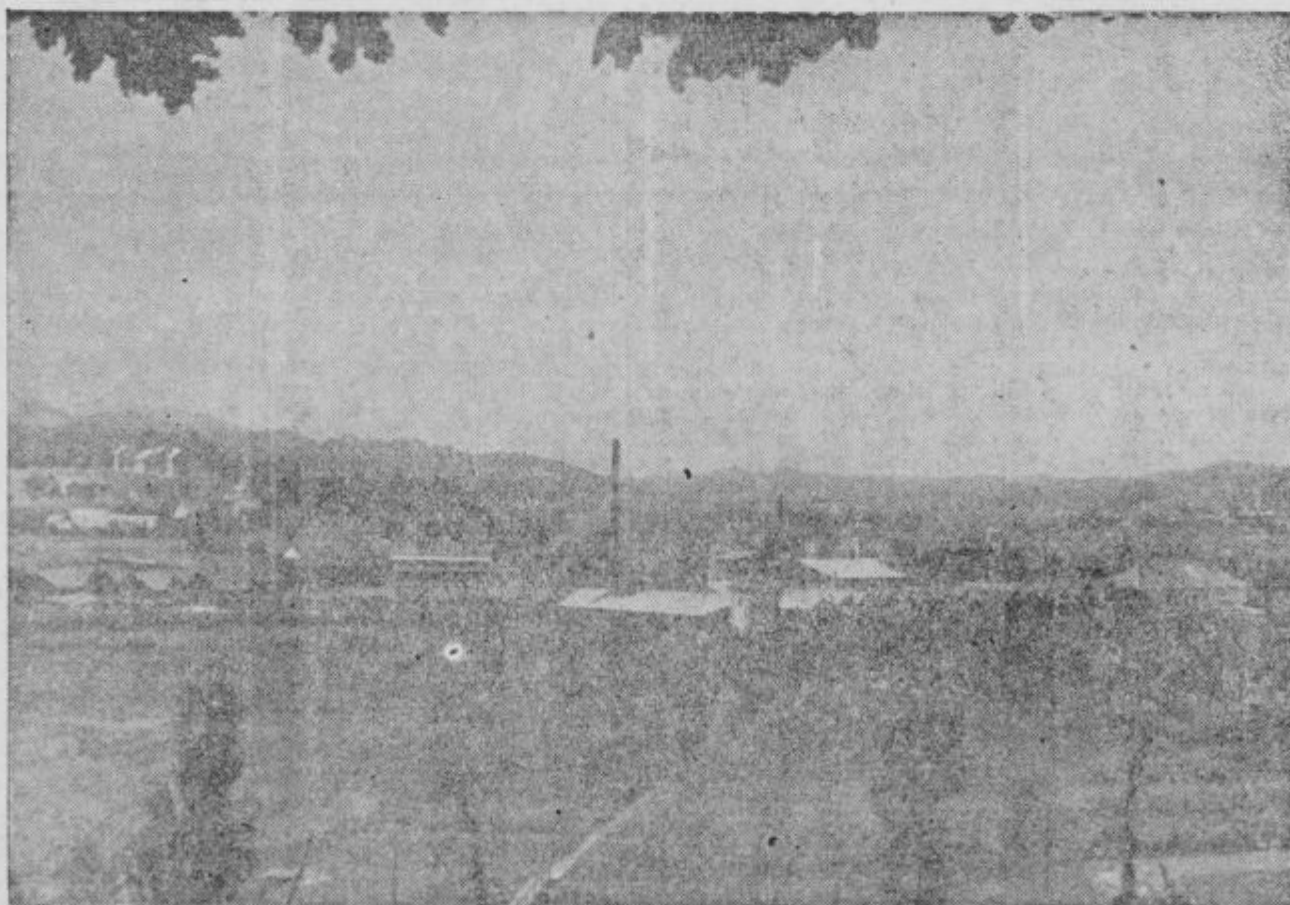

Majšperk

TOVARNA VOLNENIH IZDELKOV

V vseh letnih časih boste na boljšo oblečeniz blagom, ki ga izdeluje naša tovarna

Velika izbira.
Znižane cene.

V vseh manufakturnih trgovinah zahtevajte blago z našo znamko, ki je po kvaliteti najboljša in po cenah doseglivo vsakemu delovnemu človeku naše domovine

Za dan Republike pošiljamo tovariške pozdrave vsem delovnim ljudem šircom naše domovine in jim želimo tudi v bodoče napredek.